

Domoljub

Ljubljani, 6. aprila 1938

Leto 51 • Štev. 14

Klavsijada

Maribor ima svojo afero z obivšim konzulom in sedaj razkrinkanim sleparjem na debelo, g. Klausom. Prav je, da se tudi v predalih našega lista malo pomenimo o tej reči.

Kaj je vse bil ta gospod! Imel je zveze z vsem svetom, znal te je omamiti s sladkostjo svojega jezika, obetal je zlate gradove, živel razkošno tudi na račun naših ljudi, ki so mu verjeli, se mu klanjali in ga imeli skoroda za pol boga.

Sleparij tega veleodličnega mednarodnega sleparja nočem in ne bom obširneje razkladal. Saj je že dnevno časopisje storilo v tem oziru svojo popolno dolžnost. Prevaranih žrtev ne bom pomiloval. Sami naj na tihem in skrivnem obžalujejo svojo preveliko lahkovernost.

Opozoriti pa hočem našo javnost na našo veliko narodno napako, katere seveda ne g. Klaus in ne tele vrstice ne bodo zatrle. Naša prevelika zaupljivost je to do nam popolnoma neznanih tujcev in naša nezaupljivost do domačinov in to domačih podjetij. Zakaj žuje se, da je temu možu šlo mnogo naših ljudi na njegovo lin!

Pride do nas tujec. Gladko obrit in pečen, izvrstno se zna klanjati in delati poklone in naklone na desno in levo: medeno sladka in priljubljena je njegova beseda; o visoko stoječih osebah, o ministrih, o šefih ministrskih oddelkov vam govori, kakor bi vsak dan skupaj z njimi pečenke jedli in bratovščino pili; pozna vam vse denarne zavode in je z njimi v najtesnejših zvezah, saj se pač vsi ti denarni zavodi noč in dan pulijo za njegovo naklonjenost; o prirodnem bogastvu naših krajev vam govori in gostoli, vso našo zemljo in njene skrivnosti pozna dosti bolje kakor stvarnik sam... Z medeno sladkostjo svojega jezika omami svoje žrtve kakor pajek muho. Vsak naš človek je vesel, da mu tako visoko stoječ in izobražen človek sme reči »ti«, če ga tak človek samo milostno pogleda, je že naša blaženost neskončna.

Le verjemite da g. Klaus ni zadnji, ki je naše ljudi nabrisal s svojo prebrisano in pretkanostjo. Saj tudi tole moje pisanje. Dr. Vošnjak je že kazal v svojem dramatičnem spisu »Svoji k svojim« na nekoga Jurija Križca, in dr. Deteta je nam pokazal na nekoga »Prihajačac. Oba sta skušala ozdraviti to našo veliko bolezen. Na papirju in na odru se jima je to posrečilo, v dejanju in v resnici pa se ne.

Ce pa naši ljudje, domačini začno kaj podobnega, je pa stvar vsa drugačna. Če bi bil kak domačin poskusil z rudnikom tam v Zbečak domačin poskusil, mi pa verjemite, da bi bil kdor ne bil imel takega uspeha. Vse kite in

mišice bi mu mi prešteli, vse žite pretipali, vse lase in zobe bi mu pregledali. Nič ne rečem, da bi tako ravnanje ne bilo pravo in dobro in da je previdnost vedno in povsod na mestu, samo to bom rekel: zakaj nastopamo tako nasproti domačinu, rojaku, zakaj pa nastopamo proti tujcu in le proti njemu s polno paro kar naravnost predrznega zaupanja!

Taki smo na vsakem polju našega javnega udejstvovanja. Ne vem, če bo to vselej naša sreča in naša korist? Kakšne komedije smo včasih uganjali vsi, učitelji in učenci, če se je kakšen tujec, recimo Nemec ponižal doli do nas in si izrazil željo, da se hoče učiti slovenščine. Vse je pred njim ležalo na trebuhih. In

Človeka je kar groza, ko dan na dan bere in sliši o tatvinah, majhnih in velikih, o ropih, razbojništvu in o raznih nasilstvih, pobjah in pokoljih, brez konca in kraja. Vselej, ko berem te vrste žalostne novice, se mi vsiljuje misel, da bi se marsikatera taka nesreča dala preprečiti, če bi bili ljudje bolj previdni.

Pred vsem je potrebna v sedanjih časih skrajna nezaupljivost napram vsakemu neznanemu človeku, zlasti še s tujimi in če imam pri sebi kaj več denarja. Kako neverjetno neprevidno, da ne rečem lahkomiselno ravna n. pr. sejmar, ki proda na sejmu živinče, potem se pa z denarjem v žepu zadržuje po gostilnah, daje za pijačo, se morda še baha z denarjem in brezskrbno čaka noči v gostilni, da se naposled, v temi napoti sam proti domu. Z večjo vsoto denarja, ki ga ne moremo tako skriti, da bi kdo ne vedel zani, (pri izplačevanju kupine — pri »likofu« — je vedno nekaj nepovabljenih gostov ali opazovalcev), ne čakajmo v tujini noči, ampak se umaknimo s sejma podnevi, v družbi znanih, domačih ljudi. Ako se peljemo ob takih prilikah na svojem vozu, ne jemljimo na voz neznanega, smiljivega človeka. Saj imamo dovolj domačih, znanih spremljevalcev, ako jim hočemo ustreči.

Sploh je treba biti na vse strani oprezen, ko je v žepu ali pri hiši, četudi samo slučajno, denar. Ne hranimo denarja doma! Dajmo ga v denarni zavod, kjer ga bomo odslej dobili, kadar ga bomo potrebovali.

Vse premalo zapirajo ljudje hiše in stanovanja. Seveda, vlomilec ali ropar že odpre tudi dobro ključavnico, vendar pa ima z njo temveč opravka, čimboljše vrste je. Zlasti nihče ne more brez ropota odkleniti ključavnice; ako pustimo znotraj v njej ključ. Neznanska neprevidnost je, ako spi-

razen par nemških duhovnikov iz Vestfalskega — vsa čast jim! — kdo se je učil za to, da bi nam koristil? Po večini vsi drugi za to, da so nas lažje izžemali. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Zdi se mi, da smo s Kososkljem vred pozabili tudi na to njegovo tehtno in vedno veljavno besedo.

Koliko našega zgodovinskega in prazgodovinskega bogastva nam je ob oboževanju tujine že vzela in pojedla tujina! In še ga bo, če bomo v svojo škodo tujce poviševali, kar je našega, pa zaničevali.

Klavsijada! Cas je, da postanemo vsaj toliko oprezni napram tujcem, da njihovi besedi ne bomo kar slepo verjeli. Če je veslepar Klaus nas vsaj toliko izpametoval, potem njegovo konzulovanje med nami ni bilo prazno.

Previdnost!

mo v nezaklenjeni spalnici. Zato ni čudno, ako se pojavi zločinec v sredi noči kar v spalnici in nas presenetli spečega v postelji. Ko bi bila vrata znotraj zaklenjena, bi nastalo pri odpiranju, (ko bi se sploh upal odpreti), že toliko žuma in ropota, da bi se speči zbudil in se pripravil na obrambo ali klical na pomoč.

Neznanim osebam bi zvečer sploh ne smeli odpirati. Pošten berat si bo že za dneva preskrbel prenočišče. Zvečer je sploh dobro pregledati stanovanje, če se zločinec ni kam skril. Tudi hleve in druge shrambe je treba zanesljivo zapirati ali kakorkoli zavarovati. Previdnost tudi zahteva, da spravljamo meso, slanino in druge pridelke, po katerih tatovi tako radi stegajo svoje roke, na varno, ali vsaj tako, da jih vsakdo ne vidi, ko stopi v hišo.

V hišah, kjer so večje vrednote v blagu ali v denarju, bi ne smeli biti brez primerne orožja v obrambo v najhujši sili. Seveda je treba pa tudi pri orožju previdnosti, da ga ne dobe v roke otroci ali lahkomiselni fantalini. Orožje mora biti pod ključem, ki ga ima v varstvu samo gospodar. Dober pes je tudi potreben varuh, toda čez noč bi moral biti tudi sam nekje na varnem, da zločinec ne more do njega, pač pa pes lahko z lajanjem opozarja stanovalce na nevarnost.

Prebivalci selišč po samotah, zlasti ako so opravičeno ali neopravičeno na glamu, da so premožni, bi morali biti še posebno previdni in ne brez mlajšega možkega varuha. Starih, slabotnih, bolnih oseb ne bi smeli puščati niti podnevi samih doma.

V hudih časih živimo. Pozor torej, dokler je čas. Gostilna, lahkomiselna, bahaška zaupljivost, brezskrbnost in neprevidnost je že marsikoga pahnila v nesrečo, da je bil ne samo ob premoženje, ampak tudi ob življenje.

Odiranje naših vinogradnikov

Zadnje je poročal »Domoljub«, da je zdaj Kmečka zbornica vzela v roke akcijo za pomečitev modre galice in da je trdno odločena pri tej akciji tudi vztrajati do konca.

Vinogradi so ponekod v Sloveniji skrajno reveni, a tudi skoraj edini dohodek prav znatnega dela prebivalstva (n. pr. v Halozah, ponekod v Beli krajini itd.). Da je to res, nam dovolj glasno priča žalostno dejstvo, da so ravno ti kraji najrevnejši predeli Slovenije. Že pred vojno se naše vinogradništvo ni ravno slajno rentiralo, po vojni je pa zašlo zaradi izgube najboljših trgov in silne konkurence dalmatinskih, banaških in srbskih vin v naravnost nevzdržen položaj, ker dohodek mnogih vinogradov komaj, komaj še krije visoke pridelovalne stroške, a od česa naj potem ubogi vinogradnik še sam živi.

Glede na to bi bila pač več kot dotičnost vseh merodajnih činiteljev, da skušajo to obupno stanje naših vinogradnikov čim bolj izboljšati. Žal so bile vse te zadavne prošnje, pritožbe in zahteve doslej zaman. Trdno pa zaupamo v našo mlado Kmečko zbornico, da pridemo vsaj poton nje do svojih pravic.

V osvetljujev sedaj vladajočih razmer nam služi za zelo lep primer vprašanje modre galice, ki je tako zelo pereče že leta in leta, a ne pridemo navzhe vsem prošnjam in pritožbam nikamor naprej. V Sloveniji imamo okoli 24.000 ha vinogradov. Ako računamo letno potrošnjo galice na 1 ha samo 40 kg, pomenja to, da je porabimo v Sloveniji okoli 960 ton letno. Cena zanjo je bila zadnje čase od 6.50 do 7.50 din za 1 kg. Ako računamo povprečno 7 din, znesejo torej izdatki naših vinogradnikov samo za galico skoraj 7 milijonov dinarjev, kar vsekakor za izredno revščino, ki vlada med vinogradniki, ni ravno majhna vsota.

Zakaj in odkod tako visoka cena naše galice? Glavni producent galice v Jugoslaviji je tvrdka »Zorkac« v Subotici, razen te jo pa nekaj malega producirata še tvrdki »Brača Dundac« v Kragujevcu in »Metalno d. d.« v Celju. Vse tri tovarne so seveda kartelizirane, a vodstvo kartela je v rokah »Zorkac«. Navzlic temu, da nosi ta tovarna prav mlo doneče domače ime in da je predsednik njenega upravnega odbora ugleden jugoslovanski politik, se pa skrivajo za vsem tem — madžarski Judje Manfred Weis, ki so pravi in resnični lastniki »Zorkac« ter vtikajo v žepo tudi njene velike dobičke.

Kakšni so ti dobički? Vrednost 1 kg modre galice na državni meji znaša 3.85 din za 1 kg. Toda na to vrednost je naložena carina v višini 37% njene vrednosti. Če prištetjemo sedaj senkaj še dobiček, ki se prime raznih posredujevalcev, pa pridemo do cene 7 din za 1 kg.

Zakaj tako ogromna carina za najnujnejšo potrebščino ubovega vinogradnika? Odgovor na to bi nam mogli pač dati

ni in ne more biti v skladu z ljubeznijo, ki jo trobijo vsi že 20 let za kmeta, je več kot razumevno. Nekateri zagovarjajo ta dar madžarskim Judom a tem, da je treba »Zorkac« omogočiti selitev iz vojvodinske Subotice v

srbski Šabac. Torej zato, da se bo lahko »Zorkac« preselila v Šabac, naj ji naš revni kmet zgradi tu veliko novo tovarno s svojimi žulji. Ne glede na to, da vleče »Zorkac« s to sešivijo že 10 let za nos našo državno upravo, je tudi nekaj naravnost nezastidšanega, da naj ji poleg rednih in jako lepih dobičkov zgradi ubogi vinogradnik še lepo, novo in večjo tovarno.

odločno zahtevamo popolno odpravo ali vsaj prav bistveno znižanje carine na modro galico, ki ni noben luksuz, temveč absolutna potrebščina vinogradnikov. Vsi zato pozdravljamo akcijo Kmečke zbornice in pozivamo tudi vse druge merodajne činitelje, da jo v njenem pravičnem prizadevanju podpro, ker mora na vsak način uspeti.

Slovenski fant - tovarišem

Kakor ptici z zvezanimi perotmi in s strtim srcem smo bili, ponizani do zemlje! Zabrano nam je bilo dvigati se na perotih uma. kajti naši tlačitelji so vedeli, da je izobrazba tista, ki človeku budi narodno zavest in ga vzdrži, da ne atone v morju nasilja. Dobro so se tega zavedali; zaprli so nam prosvetne domove, razpustili so naše organizacije, teptali so najdražje, kar imamo — vero v Boga in narodne svetinje. Toda naša strta srca so koprnela v pričakovanju trenutka, ko bodo mogla svobodno govoriti in razodeti krivice, ki se gode slovenskemu narodu. In nepričakovano se je zgodilo...

Padle so raz nas vezi, skrite in k miru prisiljene sile v nas so planile na dan še z večjo silo in svobodno se nam je v radosti širilo srce. Kaj pa tisti, ki jih je naša osvoboditev neprijetno dirnila, ko so spoznali, da v nas še tli narodni duh in bije srce za Boga? Zavedli so se pač, da so doigrali svojo vlogo, niso pa zato nehali od svojega načrta in čisto od druge strani in pod drugo obliko so prišli nad nas. Z krilatimi in mnogoobetajočimi besedami se skušajo bližati našim vrstam. Vsa-kemu, ki jih hoče poslušati, na dolgo in na široko govore o socialni neenakosti, da imajo nekateri preveč, drugi premalo in da bi se dalo vse to lepo urediti, ko bi enkrat vsi socialno nižje stoječi sloji spoznali to neenakost.

Toda ali bomo mi lahkoverni in jim verjeli? Ali bomo mirno gledali nesrečo tolikih, ki so jih radi nepoznanja privabile mamljive besede komunistov in socialistov? Ne! Greh bi bil, neodpustljiv greh pred zgodovino in bodočnostjo, če bi se ne brigali za svoj narod. Organizirani sili nasprotnikov se more ustavljati le skupna moč, organizirana po društvih, ki so prežeta z istim duhom. Društva s takim namenom imamo, to so naša prosvetna društva, ponos slovenskega naroda. Ona imajo namen dvigniti prosvetni nivo naroda in buditi zavest, da imamo kot svobodni narod tudi pravico do obstanka. Zato bi bila dolžnost vsakega slovenskega fanta zapisati se v prosvetno društvo in ne samo zapisati se, ampak, kar je glavno, v društvu tudi sodelovati, kajti nobeno društvo ne koristi nič, če se sam ne trudiš, da si koristi, ki so v vsakem

pogledu mnogoštevilne, ne pridobiš s tem, da pridno sodeluješ, kajti društvo tvoriš ti sam in ono more uspevati le ob sodelovanju vseh članov. Žrtve bo treba, pa brez žrtve ne gre, nikjer namreč ni uspeha brez žrtve, nikjer sadov brez dela, toda žrtve ne bodo zastonj, z veseljem jih doprinesimo na oltar narodne kulture. Potrebno je torej, da se z vso nemo lotiš dela, da čitaš knjige s koristno vsebino, poslušaj predavanja in skušaj tudi nam to ali ono stvar, ki jo veš povedati, obrazložiti in vprašati stvari, ki ti niso znane. Beri tudi rad časopise; če jih ne moreš naročiti sam si jih naroči skupno ali pa si jih isposojuj pri drugih. Tudi društvo naj bi imelo naročeno vse glavne časopise in revije.

V kratkih besedah sem označil koristnost in pomen ljudske izobrazbe, upam, da bomo ali v novo leto vsi z iskreno željo po čim večji izobrazbi; tisti, ki smo že v društvu, da se bomo še bolj oklenili društva in postali res njegovi delovni člani. Tisti pa, ki ste do sedaj z nekim nezaupanjem in malodušnostjo stali ob strani, da se boste pridružili izbrani četi za življenje pripravljenih slovenskih fantov, ker zavedati se moramo, da nas šale izobrazba duha in telesa usposablja, da razne neprilike v življenju premagamo in se vedno odločimo za stvar, za katero se mora odločiti res pravi katoliški in slovenski fant!

Slovenski fant.

Limbarski:

Nekoč boš prah...

Ob križu križ — v nebo pogled,
ob grobu grob — življenja sled;
na grobu — cvetje strnih nad,
pod njim pa — tema, molk in hlad.

O, kaj je tu prebitoga gorja
in koliko se solz je posušilo,
in koliko se ran je zacelilo,
ko je zamri poslednji vzdih srec!

V objemu zemlje tukaj vse molči...
Bogati, slavni, kakor siromaki,
in kraljestvu smrti vsi so si enaki.
Tu slednji grob nam glasno govori:

»Poglej, zemljan, tu dom je tvoji
Ne strah se — kakod boš prah...
in grob ti bo prenesel mah...
Pogum, nebo je nad teboje!

CVIČEK pravi dolenski dobiček v
Centralni vinarni v Ljubljani.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Osem križev še prenaša vdova po magistratnem pisarniškom ravnatelju Marija Boltar v Ljubljani. Bog jo ohrani še mnogo let!

d Dolgoletni ravnatelj Tehnične srednje šole v Ljubljani Jos. Reiser, ki je bil nedavno upokojen, je te dni izročil svoje posej začasno-nu namestniku prof. inž. Leonu Novaku.

DOMAČE NOVICE

d Karitativna zveza za ljubljansko škofijo je imela 31. marca v Ljubljani svoj občni zbor. Iz poročila, ki ga je podal predsednik prior Valerijan Učak posnemamo: V preteklem poslovnem letu je bilo v društveni pisarni izmenjenih 14.367 vlog, in zglasilo se je 9534 strank. V pisarni so se vnovčevale tudi živilske nakaznice za 120.261.25 din. Kakor vsako leto, je KZ s počitniško akcijo poslala ljubljanske ubožne otroke (60) na deželo k ljubečim družinam na dvome-sečne počitnice; sodelovala je tudi pri bano-vinski obmorski zdravstveni akciji (Kaštel Staffilje). Banska uprava ji je — podobno kakor Karitativni zvezi v Mariboru — poverila porazdelitev podpor za najbednejše v ljubljanski škofiji. Razdeljenih je bilo do konca leta 1937 150.000 din.; podpore so dosegle zadnjo gorško vas. Porazdelila je po konferencah tudi dar Hermenegidda kardinala Pellegrinettija (5000 din) med 143 revežev; 35.000 kg pre-moga mestne občine ljubljanske med 693 strank; istotako velikodušen dar bana dr. M. Natlačenca 20.000 din med 831 reveže. Sama je razdelila v gotovini 15.996 dinarjev med 275 strank, 10.292 kg krompirja (8522 din) med 711 strank, 3485 kg moke (12.300 din) med 616 strank. Računski zaključek izkazuje pre-jemkov 388.660.29 dinarjev, izdatkov 328 tisoč 915.22 din (vmes je tu vsota za porazdelitev v znesku 250.000 din). Velikodušni dobrotniki sami so darovali 46.328 din. K lepemu raz-mahu krščanske dobrotelosti iskreno čestitamo.

d Novo poslopje za meščanske šole zgrade na Viču v Ljubljani. Zupan dr. Adlešič je že imenoval ožji odbor, ki naj pregleda dose-danje načrte ter jih vsestrasko izpopolni, da bo šola res odgovarjala vsem novodobnim za-

htevam in zadostovala za mnogo let. Kako živahno in vsestransko je delovanje občine ljubljanske, odkar jo vodijo naši ljudje!

d Znano romarsko cerkev Marije Bistriške v Hrvatskem Zagorju so oplenili roparji. Odneli so obe zlati kroni s kipov Matere božje in Jezusčka ter zlato verižico, ki je visela okrog vratu Matere božje. Prvi je sredi noči čul nek ropot okrog cerkve kaplan Matej Srša. Ustrelil je iz samokresa, da bi opozoril orož-nike, ki imajo svoje stanovanje v neposredni bližini cerkve. Kmalu nato je kaplan zaspal. Okrog tretje ure pa je ponovno začel ropotanje in zagledal senco, ki se je sukala okrog cerkve. Sklical je župnijske posle in z njimi odhitel v cerkev. Tam so našli vse v neredu. Taberna-kelj, v katerem sta bili dve dragoceni mon-štranci, je bil izruvan, s kipov pa sta bili po-brani zlati kroni in verižica, ki jo je bil svoj čas podaril pokojni nadškof Bauer. Orožniki so začeli takoj zasledovati zločince ter so naj-prej našli ne daleč od cerkve tabernakelj, katerega roparji še niso mogli odpreti in po-brati iz njega velikih dragocenosti. Sredi vasi so opazili dve sumljivi sencii in nanju streljali. Goda roparja sta odgovorila s treljanjem iz samokresov, nakar sta pobegnila. Ko so orož-niki še nadalje iskali, so našli nahrbtnik z obe-ma kronama, ki sta ga roparja odvrгла, ker so jima bili orožniki takoj za petami. Po sledovih, ki so jih zločinci zapustili za seboj, sklepajo, da jih je bilo pet, od katerih so trije »delali« v cerkvi, dva pa sta držala stražo. K sreči se raz-bojniki niso lotili zakladnice, v kateri je bilo dragocenih darov raznih častilcev Matere božje v vrednosti preko milijona.

d Velik jez, iz katerega bodo črpali vodo za ves Kragujevac, so zgradili na reki Grožnici. Jez ima prostornine za 2.390.000 kubičnih me-trov vode. Vse načrte je izdelal belgrajski uni-verzitetni profesor Milan Nešič. Zaporna stena jezja je visoka 47 metrov, dolga pa 30 metrov. Preračunali so, da bo mogel vsak meščan v Kragujevcu dnevno dobiti iz tega jezja 100 li-trov vode.

d Zapostavljanje slovenskih železničarjev. V Belgradu je treba uslužbencu povprečno pre-voziti le 3245 km, v Zagrebu odpade na posa-meznika 4095 km, v Sarajevu samo 3815, v Su-botici 4215 — v Ljubljani pa kar 4560 km! Pri teh kilometrih so seveda vštetii vsi uslužbenci



„Kaj je to perilo res moje? Se nikdar ni bilo tako čisto oprano!“ — Čemu se čudi? Za pranje je vendar rabila priznано dobro terpentinovo milo Zlatorog. To milo kljub svoji izdatnosti opere vsako še tako zelo zamazano ali zaprano perilo tako temeljito, da je po pranju belá kot sneg, voljno-mehko in duhteče.

TERPENTINOVÓ MILO
 **Zlatorog.**

od načelnikov kurilnic navzdol do zadnjega delavca, pa tudi vsi lokomotivski kilometri, tako koristni, prazna vožnja, vsa postranska služba na progah ter postajah zadevne ditek-cije. Iz navedenega je razvidno, da so v resnici naši železničarji najhujše prizadeti in da je njihova služba dejansko najnapornejša. V Ljubljani bi morali zvišati število uslužbenstva naj-manj za 350 ljudi.

d Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletna izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izborno urejuje funkcije črev.

Reg. no mta. soc. pol. in nar. zdr. 5 br 1543, 23. V. 33.

d Velikonočne počitnice se prične v četrtek 14. apr. in trajajo do vključno 23. aprila. Na veliki četrtek torej ne bo pouka.

d Velike razstave italijanskih slik so od-pri te dni v Belgradu. Poleg drugih zastop-nikov Italije je bil pri slovesni otvoritvi na-vzoč tudi italijanski minister za narodno kul-turo Dino Alfijeri.

d Italijansko razstave v Belgradu sta med drugimi odličnimi osebnostmi obiskala naša kraljica Marija in minister dr. Anton Korošec.

d Orožniške šole za 500 gojencev usta-nove v Subotici.

d Po dvomesečnem zastoju. Po dvomeseč-nem zastoju v mačem obmenjem prometu med Jugoslavijo in Avstrijo, ki ga je bila zapria prejšnja avstrijska vlada, je nova nemška oblast v Avstriji spet dovolila neoviran pro-met za prebivalce v obmejnem pasu. To je tako za Avstrijce kakor tudi za naše prebi-valstvo ob severni meji velikega pomena. Po-sebno dobrodošlo je to spet meščanom v Rad-kersburgu, ki so bili zaradi dvomesečnega zastoja hudo prizadeti. saj so prej živilske po-



Kmet v borbi za vsakdanji kruh.

trebščine kupovali v naši Gornji Radgona po mnogo nižji ceni nego doma v Avstriji. Prizadeali so bili tudi naši mesarji in trgovci, ki so bili prej navezani na prebivalce onstran meje, ki so v veliki množini prenašali žez obmejni most deželne pridelke.

d **Obsojba ubijalcev slovenskega inž. Pečkarja.** Sodišče v Kruševcu je obsodilo Ivana Novakoviča na 18 let robije, Jovana Majkiča pa na 17 let. Državljanke pravice pa izgubila oba za vse življenje. Obsojena sta tudi, da plačata 20.000 din očetu pokojnega inženirja. V obrazložitvi pravi sodišče, da sta umor popolnoma premissila.

d **Krompirjev semenj** je bil oni dan v Ljubljani kaj živahen. Kmetje z Gorenjskega, iz raznih krajev Dolenjske in z Ige so pripeljali do 75 malih in velikih voz semenskega krompirja, skupno, kakor računajo, do 50.000 kilogramov. Mnogi so krompir kaj hitro razprodali. Opoldne sta ostala samo še dva voza. Okoliški kmetje so ga mnogo nakupili, pa tudi Ljubljani so ga pridno kupovali. Cene krompirja so bile različne. Navaden krompir je bil od 0,85 do 0,95 din kg po kakovosti, rožnik 1. do 1,25 din, kifelčar pa je bil prodan celo po dva 2 kg. Kifelčarja je bilo tako okoli 2000 kg.

d **Ljubljanski gostilničarji** so zborovali oni ponedeljek. Izjavili so se za preureditev hotelske davščine, za pravilno nadzorstvo nad vinom, proti nepošteni konkurenci za izpremembo obrtnega zakona itd. Z zborovanja so poslali pozdravne brzojavke tudi ministroma dr. Korošču in dr. Kreku ter banu dr. Natlačenju.

d **Dve tri o tujcih v Jugoslaviji.** V Jugoslaviji imamo 140.000 tujcev, od katerih ima večina prav lepe službe, medtem ko morajo naši domači ljudje večkrat zelo trdo delati za

Če bi ne bilo pri nas hranilnic

Oderuba, ki je saračunal tudi po 400% obresti, so odkrili te dni v Aleksincu. Piše se Stojan Pešič-Djelalija. Mož je začel bogateti šele po vojni. Ves svoj denar pa je naložil v posojila, ki jih je dajal kmetom in obrtnikom. Ko so dolžniki vračali denar, so kmalu spoznali, da so odplačali komaj del obresti. Pešič je zrak vse tako obratiti, da je stehernega dolžnika prepričal o upravičenosti takih računov. Šele Trajko Savič se je opogumil in Pešiča naznanil oblastem. Preiskava je prinesla za dan strahovite stvari. Trajko Savič si je l 1926 izposodil 49.000 dinarjev, pa je

moral do lani vrniti samo na obrestih 227 tisoč dinarjev. Kmet Milenkovič si je izposodil 5700 dinarjev, pa je moral do sedaj plačati že 14.000 dinarjev na obrestih, vendar pa terja od njega Pešič še 20 jurjev. Kmet Jedič je prejel pred šestimi leti 20.000 dinarjev, vrnil jih je še 10.000, po Pešičevih računih pa je dolžan še 56 tisoč dinarjev. Tabii primerov je še mnogo. Ugotovili so tudi, da ima danes Pešič okrog 20 milijonov dinarjev gotovine, prav toliko pa znašajo posojila, ki jih terja od svojih dolžnikov.

mnoho manjše plače. Največ tujcev je zaposlenih v industriji in obrti, in sicer 48.000, v kmetijstvu, gozdarstvu in ribarstvu 46.000, v trgovini, v kreditnih in prometnih zavodih 16.800, v svobodnih poklicih in javnih službah 15.000, v drugih poklicih pa 13.500. Po narodnosti je Čehov 38.400, Rusov 26.800, Madžarov 21.000. Med italijanske državljane prištevamo tudi zelo mnogo izseljencev slovenske narodnosti, tako da je italijanskih državljanov pri nas 20.800.

d **Kmetijski dolgovi.** Privilegirana agrarna banka objavlja v svojem zadnjem letnem poročilu za 1937 tudi naslednje zanimive številke o stanju kmečkih dolgov: Po prvi statistiki kmečkih dolgov iz leta 1928 je imelo 411.886 kmečkih dolžnikov 2.841,2 milij. din dolgov. Ob odložu plačil za kmečke dolgove smo dobili naslednjo že bolj točno statistiko kmečkih dolgov: tedaj je bilo dne 1. julija 1932 v vsej državi prijavljenih kmetov dolž-

nikov 709.525 z dolgom 6.982,7 milij. din. Po nadaljnji statistiki na dan 1. februarja 1935, ko je bilo plačilo kmečkih dolgov ponovno odloženo, je dolgovalo 695.406 dolžnikov kmetov 6.994,1 milij. din. Za leto 1937 navaja banka vse kmečke dolgove s kapitaliziranimi obrestmi vred s 4.261,0 milij. din. Kot smo že svoječasno poročali, je banka prevzela od denarnih zavodov 851.843 dolžnikov z dolgom 2.746,95 milij. din.

d **150 letnica ustanovitve** praznuje letos ljudska šola v Št. Ilju v Slovenskih goricah.

d **100 letnica obitaja** je praznovalo srbsko pevsko društvo v Pančevu. Pri tem pevskem društvu je leta 1835. bil pevovodja veliki slovenski skladatelj Davorin Jenko.

d **Nevo mesno otroško zavetišče** se otvorilo 19. marca v Mostah pri Ljubljani. Med drugimi je bil navzoč tudi ljubljanski župan dr. Adlešič, ki je med drugim povedal kako mestna občina skrbi za zaščito revnih otrok in kako se razvijajo mestna otroška zavetišča. Občina skrbi v zavetiščih za približno 300 otrok. V šolskih kuhinjah prejema okrog 620 otrok vsak dan topel zajtrk, za kar prispeva občina letos 90.000 din. Splošno skrbi občina na razne načine za 2130 otrok. Letos je občina določila za otroško skrbstvo nad 3 milij. din in je v dveh letih to postavko zvišala za 1,7 milij. din.

d **Pri močnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgađi, povzročeni po težki zapeki,** je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« greнке vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ost. reg. št. 224702.

d **Butalec** še niso izumrli. Zaradi 50 par se tožita kmeta Jandro Colarič in Josip Vukovič iz Novih Bošnjakov pri Križevcih. Vukovičeva krava je mimogrede stopila na Colaričevo njivo in s parklji zdrobila nekaj krompirčkov. Colarič je takoj letel na sodišče in Vukoviča tožil za odškodnino. Posebna komisija je morala ugotoviti škodo, ki je uradno

Vsak umni gospodar uporablja

HIPOLIN

ki odpravlja zanesljivo vse ošabne, hule in rane konj in govedi na pravi, plačlj. načinu in hitro. Cena (tubi Din 25.—). Pri prodajalcu znoska (lahko tudi v znanstvak) pošljete presto.

Lekarstva pri Dr. Rebec
Mr. ph. Slavko Holčevič
Ljubljana Biškovci Telefon 34-51

KULTURNI KOTICEK

Mladostenci, prvi rod

Janez Trdina (1890—1905), iz Mengša, profesor v Varaždinu in na Reki, umri v Novem mestu. Bil je zelo zaveden Slovenec, katerega so preganjali za časa službe, in ravno to dobo Bachovega absolutizma je opisal v svojem delu: Bachovi huzarji. Skrbno je zbiral narodno blago, pisal povesti po narodnih snoveh, v narodnem slogu. Objavil je v Sloveniji in v Ljubljanskem časniku Narodne pripovedke iz Bistriške doline. V teh pripovedkah je razlagal zgodovino svoje ožje domovine. Pisal je bajke in pripovedke. Večinoma so to narodni motivi, po katerih je Trdina podal svoje mišljenje in svoje nazore. Vsa njegova dela pa preveva velika ljubezen do slovenske grude in slovenskega Sloveka. Omenili bi: Pripovedko ob Glasan-Boga, kjer je hotel pokazati vso našo slovensko preteklost. Znana je tudi njegova Pripovedka od zlate hruške, kjer bica napake svojega časa. Zložil je tudi precej poučnih pesmi. Pisal je tudi samostojne povesti iz življenja Dolenjcev in spomine iz svojega življenja. Tako bi omenili bajke in povesti o Gorjancih, kjer hoče pokazati, kako živi dolenjsko ljudstvo. Njegovi spomini pa so združeni v knjigi Bachovi huzarji. Po vsem Dolenjskem so poznali upokojenega profesorja Janeza Trdina, zlasti pa Podgorci in Beli Kranjci. Nešteto krat je prepotoval Belo Krajino. Gorjance pa je poznal po ljudskem pripovedova-

nju, po narodnih pripovedkah zelo podrobno. Zaradi njegove ljubezni do Gorjancev so imenovali najvišji vrh v Gorjancih z njegovim imenom: Trdinov vrh, ki je imel prej ime Sv. Gera. — Matija Valjavec (1831 do 1897), doma s Srednje Bele nad Kranjem, profesor v Varaždinu pri Zagrebu, kjer je tudi umrl. Njegovo pisateljsko ime je bilo tudi Kračmanov, kakor so doma rekli družini. On je pripovedni pesnik, zlasti pesnik legend, to so takšne pesmi, kjer nastopajo svete osebe. Zlagal pa je tudi živalske pravljice. V njegovih pesmi vidimo zlasti njegovo hrepenenje po domačem kraju, po miru in preprostosti, v katerem žive njegovi ljudje pod planinami. Takšne pesmi, idite so polne ljubezni do domače zemlje. Prevajal je tudi iz nemščine. Valjavec pa je tudi znan kot odličan znanstvenik, saj je napisal temeljito razpravo o slovenskem naglasu. — Oba, Trdina in Valjavec sta se najbolj poglobila v narodno življenje, katerega sta hotela spoznati do jedra. Ne samo lepe strani temveč tudi slabe lastnosti sta videla v narodu. Zato je zlasti Trdina stremel, da poda slovenskega Sloveka v svojih delih takinega, kakoršen je. France Cegnar (1826—1891), doma pri Svetem Duhu blizu Škofje Loke, umri v Trzinu. Začel je svoje pisateljsko delo s prerajanjem iz nemškega slovstva in slovanski narodnih pesmi. On je tudi zložil znane pesem: Blagor mu, ki se spočije. Cegnar je bolj znanstvenik, ker se je boril proti Staroslavencem, torej bil na Levstikovi strani. O ostalih pripovedaj.

določena znašala nič manj in nič več kakor 50 par. Pač pa so stroški za komisijo znašali 20 din. Pri prvi razpravi je bil Vukovič obsojen na povračilo škode in na plačilo sodnih stroškov v znesku 120 dinarjev. Ker obsojeni ni bil zadovoljen z rzsodbo, je šlo vse naprej do okrožnega sodišča. Tam pa te edinstvene pravde še niso vzeli v pretrea.

d Predstojništvo mestne policije v Kranju ustanovljeno. Minister notranjih zadev g. dr. Korošec je izdal dne 10. marca t. l. odredbo, da je ustanovljeno v Kranju predstojništvo mestne policije. V področje predstojništva spada teritorij občine Kranj in Stražišča. Novoustanovljeno predstojništvo mestne policije bo prevzelo poslovanje 15. aprila 1938.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENC«, JE »SLOVENEKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILKE LISTA NA OGLED.

d Kako se podgane panali. Posebne vrste »sredstev« proti podganam je iznašel kmet Milan Firulovič iz Bigrencov pri Čupriji. Ko je žnil svojega sina, je priredil veliko gostijo na dvorišču. Godci so neumorno tolkli na bobne in piskali na piščali. Ko so bobni najbolj grmeli, so se začele po dvorišču podgane številitno podgane. Nazadnje jih je kar mrgolelo, ter so gostje na njih opazili, da begajo sem in tja, ter so prestrašene zaradi ropotanja bobnov. Ko so se svatje razšli, je Firulovič sklenil pokončati to nadlego. Poklical je bobnarje, ki so morali neutrudno razbijati. Podgane so začele spet preplašene begati po dvorišču, da se jih mogli Firulovič in njegovi sosede po vrsti pobiti z lopatami in metlami. Ko je bila »bitka« končana, so našli manj kakor 96 podgan. Novi »patent« Firuloviča je izzval med vaščani mnogo veselosti.

d Občni zbor Glavne kmetijske nabavljalne zadrge je bil 28. marca v Belgradu. Zbora se je udeležil kot zastopnik Nj. Vel. kralja konjeniški polkovnik Tonči Kokalj, minister Voja Gjorgjevič in zastopniki drugih ministrstev, pozdravila pa sta ga tudi predstojnik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič.

Češka bo dala svojim narodom autonomijo

Predsednik češkoslovaške republike je izjavil te dni glede vprašanja manjšin, da pripravljata on in njegova vlada rešitev s tem, da bo država dala duhovno in kulturno autonomijo vsem manjšinam, predvsem pa Nemcem, ki so med manjšinami najmočnejši. Dalje bo država dala kar največjo krajevno autonomijo manjšinam v tistih predelih, kjer manjšinsko prebivalstvo prevladuje. Ker prebiva nemška manjšina ponekod strnjeno, bo tam dobila v svoje roke vsu upravo in bo vse uradništvo tako v državnih kakor samoupravnih ustanovah izključno nemško. To je že stara zahteva Nemcev.

novič in notranji minister dr. Korošec. V poročilih je upravni odbor zavračal ugovore trgovcev proti združništvu in poudarjal, da združništvo nikomur ne odjema kruha, najmanj pa trgovcem. Zadrugarji se ravno obratno trudijo na vso moč, da življenje vasi približajo življenju mest. V glavni kmetijski nabavljalni zadrugi je bilo lani včlanjenih 1236 članic, deležev je pa bilo za 2.458.000 din. Preko svojih članic je centrala dala na razpolago svojemu članstvu kredita za 24.580.000 dinarjev.

d »Zagreb«, pojdi srečno v svoje vode, plovi v čast in ponos kralja in domovine! S tvojo zastavo naj gresta slava in zmaga, in boji blagoslov naj te spremlja.« Tako je izjavila te dni v Splitu kumica ga. Maričeva, ko so spustili v morje novo jugoslovansko, doma izdelano torpedovko »Zagreb«.

d Usode nesrečne žene. 25 letna Vukosava Strikovič iz Crkvice pri Nikšiću se je zaradi spora z možem skrila v hlev in tam prebila 20 dni v gladi in mrazu. Z možem se ni preveč dobro razumela in je večkrat pobegnila domov. Toda starši so jo vselej pregovorili, da se je spet vrnila. Pred dobrim mesecem pa se je ponovno sprla. Odsšla je v neko stajo nad vasjo in tam prebila 20 dni kljub silnemu mrazu, ki je takrat vladal. Za nekaj dni prej je spoznala, da ji noge se rabiyo več. Ko so jo našli kmetje, so jo takoj odpeljali v bolnišnico, kjer ji že niso mogli več pomagati.

d Mladeniči rekruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložitev službe v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več po-

magati. — Vsa pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Majstrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 dinarjev.

d Pri zaprtju ali pa pri motajah v prebavi vzemite zjutraj na tečče kozarec naravne »Franz-Josef« vode

V pčotno počastniško šolo v Belgradu in Zagrebu sprejemajo do 15. aprila mladeniče stare od 18 do 21 let. Pojasnila dobijo pri Per Francu, kapetanu v pok., Ljubljana, Majstrova ulica št. 14. Priložiti je kolek za 6 din za odgovor.

— Za priljubljeno romanje na Trsat z izletom po morju na prekrasni otok Rab, pošlje brezplačna navodila z lopimi slikami »Družina božjega aveta« v Ljubljani.

magati. — Vsa pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Majstrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 dinarjev.

d Pri zaprtju ali pa pri motajah v prebavi vzemite zjutraj na tečče kozarec naravne »Franz-Josef« vode

V pčotno počastniško šolo v Belgradu in Zagrebu sprejemajo do 15. aprila mladeniče stare od 18 do 21 let. Pojasnila dobijo pri Per Francu, kapetanu v pok., Ljubljana, Majstrova ulica št. 14. Priložiti je kolek za 6 din za odgovor.

— Za priljubljeno romanje na Trsat z izletom po morju na prekrasni otok Rab, pošlje brezplačna navodila z lopimi slikami »Družina božjega aveta« v Ljubljani.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Minister dr. Krek je govoril te dni na občnem zboru okrajne organizacije JRZ v Ljubljani. Nedavni dogodki, je dejal g. minister, so najbolje pokazali, kako močra je politika predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča. Vsi mi Jugoslovani: Srbi, Hrvati in Slovenci, moramo biti ponosni in srečni, da v teh težkih časih naša državna ladja tako varno plove pod modrim krmarjenjem predsednika vlade dr. M. Stojadinoviča in njegovih najožjih sodelavcev ministrov dr. Korošca in dr. Spahe. Govoreč o notranjepolitičnem položaju, je minister dr. Krek obvestil zborovalce o toku proračunske razprave v narodni skupščini in senatu ter zlasti o srditi in nemočni borbi skupščinske opozicije, ki je hotela to priložnost izrabiti ter je natrosila v skupščini nebroj najrazličnejših intrig, ki pa so vse klavrno propadle.

d Povsod poskušajo v kalnem ribariti. — Banske uprava je po policiji razpustila Klub esperantistov v Ljubljani, ker je prekorščil svoj delokrog. — Kakor zvemo iz zasebne strani, se je v ta klub, ki bi moral imeti strogo nadstrankarski značaj, vtihotapilo več komunistov in socialistov. Na nedavnem esperantskem kongresu so se odposlanci med seboj pozdravili s stianjeno pestjo, kar je znak marksističnega gibanja. Policija je zapečatila knjižnico ter začasno zaplenila premoženje kluba.

d Zakaj se zapirali leta 1917 duhovnike? V »Slov. gospodarjuc« čitamo: Dr. Kramer je te dni pogruntal, da se leta 1917 zapirali duhovnike na Stajerkem, ker so slučajno z njimi sodelovali za osvobodjenje Jugoslovancov. — Ali ni to čudno: duhovnike so zapirali, njega pa ne.

NESREČE

d Brezposelni zadel avto. Ono nedeljo je bila v Mariboru tombola Rdečega križa. Tombola se je udeležilo okoli 15.000—18.000 ljudi, tako da je celo zmanjkalo tombolskih kart. Glavni dobitnik, lep štirisedežni osebni avtomobil znamke Opel je zadel brezposelni trgovski pomočnik Ivan Gerželj iz Studencev. Drugo tombolo motorno kolo je dobil vpokojeni železničar Josip Macarol iz Maribora. Tretjo tombolo krasno navodobno spalnico za dve osebi je dobila zasebnica Vera Aristovnik iz Pobrežja. Tudi ostale tombolske dobitke, katerih je bilo še 14, so zadelo samo revni in siromašnejši sloji.

d Avto ga je podrl. Te dni se je pekovski pomočnik Franc Jurca, star 26 let, peljal po cesti na Vrhniki z motornim kolesom. Nasproti mu je privozil tovorni avto. Po nesrečnem naključju je avto Jurca podrl. Jurca je dobil pod avtomobilom hude notranje in zunanje poškodbe. Jurca je v bolnišnici umrl.

d Hiša in gospodarsko poslopje sta zgorela posestniku Ivanu Rebiču v Počehovi pri Mariboru; 60.000 din škode.

Duh po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi **Senopced**. — Varuje obutev in perilo. Zahlevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAJ, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. naz. zdr. 31.316)

d Stena se je odtrgala. Na novo zgrajeno cesto od Požege do Koejeriča se je zrušila stena. Delavci so razstreljevali kamenito steno in se prav pripravljali, da bi zažgali mine. Preden pa so mogli to storiti, se je z velikim hrščem odtrgala ta stena in začela naglo polzeti proti delavcem pod njo. Nekaj jih je že imelo srečo, da so odskočili v stran, šest pa jih je kamenje pokopalo pod seboj. Trije so poškodbam takoj podlegli, drugi trije pa so le močno poškodovani.

d Železniška nesreča. Na ozkotirni progi Belgrad—Sarajevo je zavozil ob 2. jutraj pri postaji Hargan vlak s polno brzino v skale, ki so se odlomile v hribu in zasule tir. Lokomotiva in trije vagoni so bili popolnoma razbiti. Ranjence so takoj prepeljali v bolnišnice v Užicah in Čačku.

d Avto je porušil most. Te dni je hotel voziti preko mostu Hudinje pod Bežigradom

Neredna stolica



upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

pri Celju tovorni avtomobil s težo 9 ton, ki je prevažal za nekega celjskega mestnega veletrgovca. Avtomobil je trčil ob most s tako silo, da ga je zelo poškodoval ter skoraj porušil. Ker je most zaprt ter je promet na tej cesti nemogoč, opozarjamo vse voznike, da ne bodo zastoj vozili.

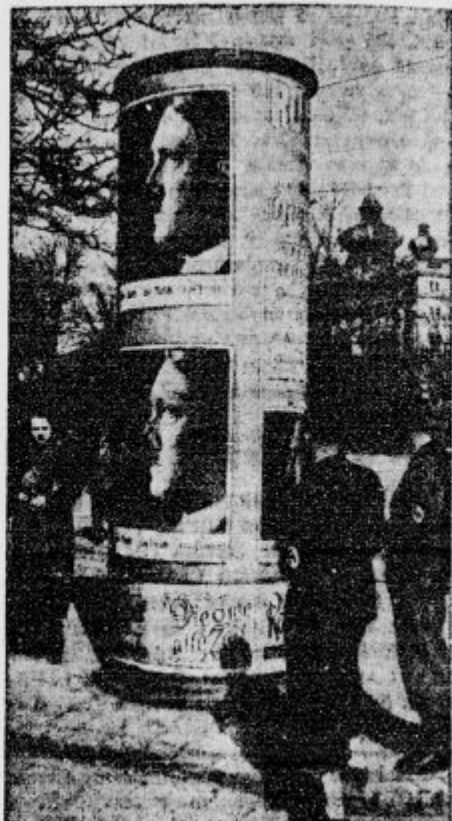
d Je zavozil preblizu mostne ograje. Lastnik avtomobila Hasič je naložil osem potnikov in krenil v Ljubuško. Ko se je peljal čez most čez Vrjiesnico, je avto zavozil preblizu mostne ograje. Lasič je hitro zavil na nasprotno stran, ker pa je avto vozil s hitrostjo 30 km, je zavozil v ograjo na nasprotni strani, jo podrl in padel v vodo. Vsi potniki so ranjeni, dva izmed njih precej hudo.

d Gozdni požar. Ni pomladi, da ne bi kronika zaznamovala večjih ali manjših gozdnih požarov, ki jih povzročajo neprevidni ljudje in turisti. Te dni je nastal velik gozdni požar v tako zvanih »besniških gozdovih« na Murjavi med naseljema Podgora in Besnica. Trem posestnikom je pogorelo do 20 oralov lepega gozda. Hrastovina in bukovina je popolnoma uničena. Škoda znaša okoli 20.000 din. Po tem požaru so zlasti oškodovani: Andrej Primar, posestnik iz Spodnje Zadobrove, Valentin Uranič, posestnik iz Jarš, in Anton Primar, posestnik iz Zaloga.

d Vola sta se splašila. Terezija Golob, posestnikova hči iz Drage pri St. Rupertu na Dolenjskem in njen brat France, sta z voli branala njivo. Kar naenkrat sta se vola splašila. Terezija, hoteč ustaviti in preteči vola, je padla pri tem pod brano, katera ji je prebila lobanjo.

d Do tal je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Pečnika Maksa pd. Rodeša na Gorici nad Lopato pri Celju.

d Nesrečni alkohol. V Halozah so pri posestniku Antonu Solinu kopali v vinogradu. Po končanem delu so se sešli delavci v kleti



V nedeljo bo po Nemčiji ljudsko glasovanje, ki naj odobri priključitev Avstrije k Nemčiji. Velikanski plakati s Hitlerjevo sliko vabijo ljudi na volilna zborovanja.

in pili vino. Nekoliko vinjeni so se med seboj sprli. Pri tem je 26 letni delavec Ivan Kolenc dobil tako hud udarec z motiko po glavi, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima poškodovano lobanjo. Kolenc je podlegel poškodbi.

d Mesar se je stregel s kmetom na sejmu v Subotici. Bilo je takole: Mesar Palotaš je bil kmetu Rajličiču dolžan še sto dinarjev, zaradi česar sta se tudi sprla, brž ko sta se na sejmu ponovno srečala. Mesar je podrl kmeta in ga brezobzirno obdelaval s pestmi. Borba je trajala dalj časa, dokler se ni kmet za trenutek osvobodil mesarjevih rok in iz žepa potegnil samokres. Hip nato je že padel strel, ki je zadel Palotaša v glavo. Palotaša so vsi mesarji in prekupčevalci poznali kot nasilneža, ki se je mesto besede posluževal vedno svoje težke pesti.

d Razne nezgode. Z dvorišča tovarne kvasa na Viču je privozil s kolesom 26 letni mizarški pomočnik Rado Malenšek, doma iz Rožne doline v Ljubljani. Tedaj je pridrvel po cesti tudi neki avto, ki je Malenška podrl. Malenšek ima hude poškodbe po vsem telesu. — Med postajama Podplat pri Rogški Slatini in Smarje pri Jelšah se je nedavno v jutranjem vlaku, ki vozi proti Ponikvi, dogodil primer, ki je skoraj razburil potnike. V Podplatu je stopila v vlak neka ženska, kateri je med vožnjo postalo slabo. Sopotnikov se je polastila nervoznost. Ko pa je žena srečno povila dvojčka, so bili veseli. Žena ni potovala v Celje in je izstopila z malima ljubčkoma na postaji v Smarju pri Jelšah.



Široški kmetje so čez noč postali hitlerjevci. Stari možaki pozdravljajo s hitlerjevskimi zastavicami prihod nemških čet v Avstrijo.

V vsako hišo Domoljuba!

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

Španski nacionalisti zmagovito prodirajo proti morju na kaski 70 km dolgi fronti. Komunistična armada večinoma beži, oziroma uhaja čez mejo v Francijo. Nekoliko odpora dajejo rdečkarji pri Leridi, pa tudi pri tem utrjenem mestu bo gotovo srta njih moč v najkrajšem času. V smeri od Saragose proti morju so bili večji boji tudi pri Caspeju. Ko to pišemo so zavzeli nacionalisti Gandeso, tako da je sedaj med Barcelono in Valencijo

za komuniste samo še ena svobodna cesta oziroma železniška proga. Ko dobe čitatelji to številko »Domoljubac v roke, bodo nacionalisti prodrli, če ne do morja, pa vsaj do Tortose, ki je od morske obale le nekaj km oddaljena. Angleži računajo, da pride do konca aprila do odločilne komunistične zmage. Bog daj, da bi bilo toliko krvave španske bratomorije že enkrat konec.

Vojna na Daljnem vzhodu

Voda v velikem šanghajskem prekopu je vsa rdeča od krvi — tako je izjavil neki japonski častnik, ko je opisoval boje, ki se zdaj vrše na bojiščih okoli Tiencina in Pukera. Nobena od vojskujočih se strank neče zapustiti svojih postojank. Poročajo, da so danes japonska letala letela nad japonskimi

postojankami ter spuščala na okope letake, v katerih pozivajo japonske vojake, naj za vsako ceno vztrajajo, ker da jim bodo v kratkem prispela ojačenja. — Kitajci računajo, da je od začetka kitajsko-japonske vojne pa do danes bilo pobitih na Kitajskem 280.000 vojakov.

ITALIJA

s Rarno. Novo bodočnost za Trst in njegovo gospodarstvo kljub spremembenemu mednarodnemu položaju, je obljubil italijanski minister za ljudsko kulturo Alfieri v govoru, ki ga je imel predsmočajnim v tržaškem gledališču Verdi. Dejal je, da bo fašistovska vlada storila vse, da Trstu zagotovi gospodarske koristi, katerih potrebuje. Odločilne besede glede tega pa bo povedal Mussolini sam pri svojem obisku. — Pred goriškim sodiščem se je zagovarjal 25 letni Dušan Semič iz Branice pri Vipavi, ker je 15. junija lanskega leta z nekima nepoznanim napadel župnika Ivana Kosa v Branici ter mu odvzel 600 lir, 1 šunko in več drugih predmetov. Zaradi pomanjkanja dokazov pa je bil Semič oproščen. — Ponovno nam poročajo, da so sedaj vse priprave za izdajanje slovenskega mesečnika verskega značaja končane in da bo list začel v kratkem izhajati. List se bo imenoval »Svetogorska kraljica« in bo izhajal na 4 straneh. — Velik požar je izbruhnil v gozdovih pri Sv. Ahacu nad Hirsco Bistrico. — V Gorici je umrl trgovec s kolesi Ignacij Plahuta. — V Kopru se je smrtino ponorečilu Ivan Koren iz Mareziga. — Tatovi so udri v cerkev sv. Justa v Trstu ter jo obhutno okradli. — Ogenj je uničil gospodarsko poslopje France Marinčiču v Vitovljah. — V Skriljah je umrl 84 letni Pavel Rutja. — V Šempolaju je odtel v večnost 52 letni Ivan Šušteršič. — V Lepenji ob Soči je pogorela kmetija Andreja Kravanje. Gospodar se je komaj rešil.

RUMUNIJA

s Sovjetska vojska ne bi smela čez Romunijo na pomoč Češkoslovaiid. Zadnje tedne so bile, tako piše italijansko časopisje, med romunsko in sovjetsko vlado živahna pogajanja o stališču, ki ga Romunija zavzema za primer, da bi bila Češkoslovaiška napadena in bi morala sovjetska Rusija priti svoji zaveznici na pomoč s svojo oboroženo silo. Ker sovjetska Rusija ne meji na Češkoslovaiško in bi morale

sovjetske čete v tem primeru čez romunsko ozemlje, se je sovjetska vlada v osorni noči obrnila na romunsko vlado za dovoljenje prehoda sovjetske armade čez romunsko ozemlje. Pogajanja so trajala celih 14 dni in je bil pritisk sovjetske vlade na Romunijo zelo hud. Toda romunska vlada se pritisku ni vdala in je sedaj končnovejavno sporočila v Moskvo, da v nobenem primeru ne bo dovolila, da bi katerakoli tuja armada prekorajčila romunsko ozemlje in da se bo romunska vojska vsakemu takšnemu poskusu zoperstavila z oboroženo silo.

RUSIJA

s Božji mlini meljeje pošasi, a gotove: Nekdanji vrhovni sodnik sovjetske Čeke Tuškov, ki je dal umoriti mnogo ruskih duhovnikov, je bil pred kratkim aretiran ter zaradi »izdaje komunistične ideje« ustreljen. Tuškov je dal časa načeloval »komisiji za cerkvene zadeve« pri Čeki in pozneje pri GPU. Bil je velik ljubljence pred kratkim ustreljenega šefa GPU Jagode. Tuškov je svoj čas zaprl Patriarha Tihona ter je kriv njegove smrti. Baje je Tuškov pozneje nameraval napraviti atentat na vodje brezbožnikov Jaroslavskega, a ga je izdala njegova žena komunistka Makarova. Leta 1919 je Tuškov dal v Petrogradu zaradi atentata na Lenina brez sodne obravnave in preiskave postreliti 200 ljudi, med njimi mnogo duhovnikov. Sedaj pa je tudi on šel isto pot, ki so po njej na njegovo povelje hodili tisoči nedolžnih...

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Posebno zakonodajo za češke Nemce, ki bo zagotovila nemški manjšini na Češkoslovaiškem miren razvoj, je obljubil v včerajšnjem govoru ministrski predsednik dr. Hođa. Češkoslovaiška bo Nemcem dala šolsko avtonomijo in kulturno svobodo ter s tem ustvarila najpopolnejšo manjšinsko zakonodajo. Vse manjšinsko vprašanje pa bo CSR reševala po ustavi in se ne bo udala nobenemu pritisku od

zunaj. — Kaj pa Slovaki? Ali bodo že vendar enkrat dobili, kar jim po pitsburškem dogovoru gre? — V češkoslovaiški tovarni za strelivo v Ventinu pri Pardubicah je zlezel v zrak oddelek za izdelovanje nitroglicerina. Vsa poslopja so porušena, človeških žrtev pa k sreči ni bilo, ker je do eksplozije prišlo tedaj, ko je delo slalo. — Proti slovaški avtonomistični zvezi so v praški poslanski zbornici nastopili poslanci, ki podpirajo sedanji neenakopravni način vladanja na Slovaškem in nasprotujejo zakoniti zahtevi slovaškega naroda po avtonomiji. V svoji izjavi so dejali, da slovaška ljudska stranka nima pravice govoriti v imenu vsega slovaškega naroda, marveč da smejo to oni, ki podpirajo stanje, kakršnega slovaški narod ne mara...

NEMCIJA

s Nova izjava dunajskega kardinala. Z ozirom na gotove vesti, ki so se razširile po časopisju po proglasu avstrijskih škofov, je dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer poslal pokrajinskemu voditelju Bärckelu neko pismo, v katerem smatra za potrebno, da razloži nekatere podrobnosti, oziroma da popravi gotove trditve tujega časopisja. To časopisje je namreč objavilo, da spravlja proglas avstrijskih škofov v zvezo z obiskom, ki ga je naredil papeški nuncij v Berlinu pri nemškem zunanjem ministru v Ribbentropu. Svečano izjavljam, pravi nadškof dr. Innitzer v tem pismu, da proglas avstrijskih škofov nima nikake zveze papeževega nuncija v Berlinu. Ta proglas je svoboden izraz avstrijske duhovščine. Zatem je dr. Innitzer v tem pismu tudi izjavil, da sta stališče in proglas avstrijskih škofov naravná posledica nemške zavednosti in nemške krvi. Avstrijski škofje in vsi verniki se zavedajo tega zgodovinskega trenutka in ponovno naglašajo svojo vdanost nemškemu rajhu in zahtevo po nedeljivosti nemške države in cerkve.

s Izšli so novi predpisi glede količine vrednostnih papirjev in denarja, ki jih smejo potniki vnašati v Avstrijo. Avstrijskega drobiža smejo potniki v enem mesecu odnesti iz Avstrije za 20 šilingov, tujih plačilnih sredstev pa za 30 šilingov. Za potovanja v Nemčijo ni nobenih omejitev. Iz tujine pa smejo prinesli potniki v Avstrijo domačih plačilnih sredstev za 45 šilingov ali 30 mark. V obmejnem prometu je dovoljen prenos denarja do zneska 10 šilingov.

s Vse narodne manjšine bodo glasovale za priključenje Avstrije Nemčiji. Tozadevne slovesne izjave so podali pristojnim činiteljem dunajski Čehi, gradiščanski Hrvatje in koroški Slovenci. Glasilo drugih »Hrvatske novine« pišejo: »Dejstvo je, da naša manjšina ne odloča o usodi nemškega naroda. A z našim »Jaci« pri volitvah hočemo »zadobiti jamstvo za naš bodoči narodni razvoj«.

s Za Zidse na Dunaju ne bo prostora. Generalfeldmaršal Göring je govoril ono soboto

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ina vedno lepe slike v bakrotiskju. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

na Dunaju. Dejal je, da je slika avstrijskega gospodarstva naravnost žalostna, tako so vse gospodarstvo prepletli Židje. Dunaj, ki ima 500.000 Židov, se ne more imenovati nemško mesto. Vsako nemško mesto ima svoje dolžnosti na gospodarskem in na kulturnem polju. Na nobenem teh polj pa ne potrebujemo Židov. Žid mora vedeti, da mora iti ven, ne iz sovraštva, temveč zato, ker ne maramo sedeti z njim skup za mizo. Žid mora razumeti, da nam ni prijeten in da nismo mi njemu prijetni. Sicer pa bo rad odšel, ker je naša neomajna volja, da v štirih letih mora biti Dunaj nemško mesto, da tu ne sme več biti Židov. To se mora zgoditi brez vseh neumnih samolastnosti ali napačnih odredb, temveč dosledno in s preduparstvom ter brez vsakega sovraštva.

s Drobiz iz Korotana. Bivši kancler Sušnik se nahaja še vedno na Dunaju. Dolgovi avstrijskih kmetov znašajo skupno nad 8 milijard dinarjev. Rubežni so ustavljeni do junija. — Dne 15. maja bo v novi Nemčiji ljudsko štetje. — Dedne kmetije (Erbhof) so nemška posebnost. So to kmetije, ki ostanejo neobremenjene in ne morejo biti prodane na dražbah. Tudi prodaja v prosti roki ni brez težkoč izvedljiva. Posesniki uživajo mnoge ugodnosti, a imajo dolžnost, da ohranjajo posestva v dobrem stanju in dvigajo njihovo gospodarsko proizvodnjo. Namen dednih kmetij je, da se vezano deduje v eni rodbini. Nekaj sličnega poznamo tudi v postavodajih nekaterih alpskih čežela, po kateri imajo sinovi, ki prevzamejo po očetu posestvo, prednost pred brati in sestrami. Po napovedi kmetijskega ministra dobimo sedaj dedne kmetije tudi v Avstriji.

ANGLIJA

s Pred sporazumom z Italijo. Napol uradno poročajo, da so razgovori med Anglijo in Italijo napredovali tako, da bo sporazum podpisan v nekaj desetih dneh. Baje obsega sporazum sledeče točke: 1. Italija sprejme angleški predlog, da bo priznanje njenega cesarstva in njene oblasti v Abesiniji izvedla Zveza narodov, s čimer bodo italijansko cesarstvo priznale vse članice Zveze narodov, ki tega do zdaj še niso storile, med njimi tudi Anglija. 2. Italija se obveže, da bo po koncu državljanske vojne v Španiji umaknila vse svoje oddel-

ke iz španskega ozemlja. 3. Italija bo dala Angliji zagotovilo o omejitvi propagande v tistih pokrajinah ob Sredozemskem morju, ki so pod angleškim vplivom ali ki so v prijateljski zvezi z Anglijo. 4. Italija bo zmanjšala svoje vojaške sile v Libiji za 50%. 5. Anglija se obveže, da bo upoštevala in zagovarjala italijanske koristi v Palestini, ko poteče angleška mandatna doba tam in se bo palestinsko vprašanje znova urejalo. 6. Anglija ne bo gradila novih utrjevalnih oporišč na vzhodni obali Rdečega morja, da bi z njimi ogrozila italijansko pot v Abesinijo.

AMERIKA

s To in ono. V Joiletu je izdihnila svojo dušo znana rojalkinja Mrs. Katarina Škof, rojena Perše iz fare Suhor v Beli krajini, v starosti 43 let. Umrla je na svojem domu 1259 Hickory St. Zapušča štiri otroke. — Dne 4. februarja je umrla v Pueble, Colo., Frančiška Pele, rojena Mahnič, doma od Sv. Vida nad Cerknico. Zapušča moža ter hčerko. — V Milwaukee je v bolnišnici umrl rojak Joseph Hren v starosti 58 let. Doma je bil iz Perovega pri Grosupljem in je bival v Ameriki 37 let. Zapušča ženo, dva sinova in tri hčere. — V Verona, PA., je umrl Andrej Bratoša v starosti 55 let. Zapušča ženo in dva sinova. — V Butte, Mont., je umrla Magdalena Perko v starosti 60 let. Doma je bila iz Lopate pri Hinjah. Zapušča sina in hčerko. — V Steeltonu, Pa., je umrl rojak Martin Težak, ki je prišel v Ameriko pred 43 leti. Rojen je bil blizu Metlike v Beli krajini. — V Chicagu je umrl za pljučnico in srčno napako Victor Gradishar, sin dobro poznanega pionirja Mr. Josepha Gradisharja na Ewing Ave. — Po daljši bolezni je umrl v Clevelandu na kliniki Alojzj Križaj v starosti 40 let. Rojen je bil v vasi Studenec pri Postojni na Notranjskem. Zapušča ženo, dva sinova, brata in sestro. — Vnetju slepiča je podlegel na Silvestrovo v St. Joseph bolnišnici v Milwaukeeju znani gostilničar Anton Jeraj v starosti komaj 41 let. Doma je bil v Rečici v Savinski dolini na Štajerskem. — Ze zadnjega januarja je v Forest City, Pa., od kapi zadeta umrla 74 letna Mrs. Terezija Skubic. Omenjena je mati dveh sinov, ki sta padla v Franciji za časa svetovne vojne kot ameriška vojak. Za-



50 let je minilo, odkar so se pojavila prva kolesa. Bila so seveda prava redkost in veliko bolj nerodna kot današnja.

pušča še dva živa sinova in pet hčera. Keewatin, Min. — Ze 24. decembra se je izgubil sin Mr. Johna Prebanicha iz Keewatina in dast ga ves ta čas skrbno iščejo, se še ni posrečilo, da bi ga našli. Ne vedo, ali se mu je primerila kaka nesreča, ali kaj. V Church Hill, Pa., je umrla eHlena Horvath, stara 74 let. Doma je bila iz Gornjih Fužin na Dolenjskem. Zapušča moža, sina in tri hčere. — V Milwaukee, Wis., je umrla Mrs. Mary Selko v starosti 51 let. Zapušča soproga in hčerko. — V Meadow Lands, PA., je umrla Frances Bizjak v starosti 68 let. Doma je bila iz Oreška pri Postojni na Notranjskem. V Ameriki je živela 43 let. Zapušča osem odraslih otrok. — V Warren, O., je umrla Josephina Lunder roj. Bartol. Doma je bila iz vasi Hrib, fara Loški potok. Stara je bila 58 let in zapušča soproga, dva sinova in štiri hčere. — Soudan, Minn. — Pred kratkim se je v Soudan, Minn. pripetila huda avtomobilska nesreča, ki je zahtevala tri smrtne žrtve. Skupaj sta trčila dva avtomobila in pri tem so bili ubiti trije moški, med njimi dva Slovenca in sicer Frank Boben, star 40 let in njegov sin Joe, star 15 let. — Ze konec januarja so našli zmurnjenega na njegovem domu v Sharonu rojaka Martina Bička, starega 69 let. Doma je bil od St. Jerneja na Dolenjskem in je bival v Ameriki 39 let.

DROBNE NOVICE

10.000 km brez pristanka je preletele letalo nemške Lufthause s petimi možmi na krovu.

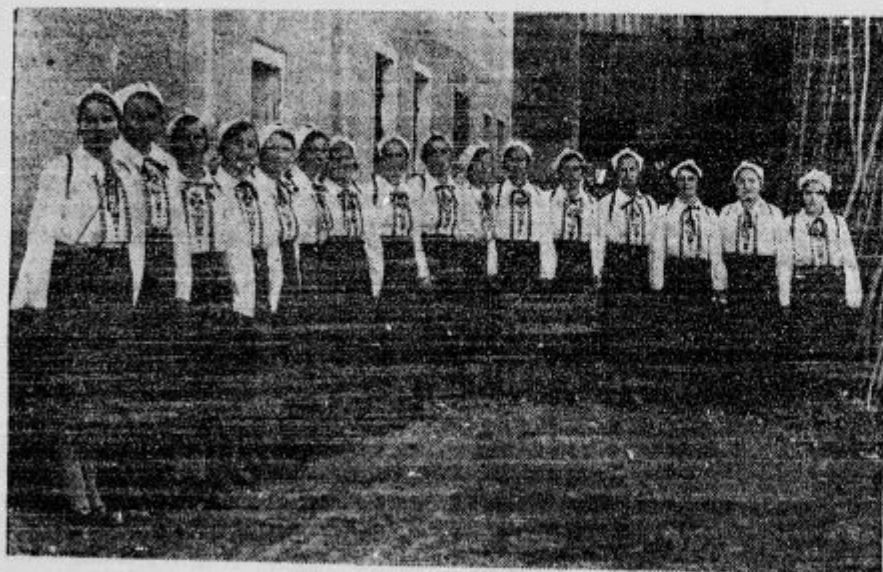
Novo romunsko vlado je zopet sestavil pravoslavni patriarh Miron. Sledil je razpust vseh političnih organizacij in strank.

120 nad 60 let starih ljudi pride na 1000 prebivalcev v Franciji.

Ogujenik Avaciensk na polotoku Kamčatki, ki je miroval 10 let, je začel silovito bruhati.

Blumova francoska vlada se zopet nevarno majo.

Pri parlamentarnih volitvah v Egiptu je zmagala vlada s precejšnjo večino.



Članice dekliškega kročka v Trebelnem v novih krojih.

PO DOMOVINI

† Dekan msgr. M. Arko

Dne 29. marca 1938 je v Idriji izdihnil svojo blago dušo tamošnji dekan msgr. Mihael Arko. Nad 40 let je pokojni gospod služboval v Idriji, prej pa je opravljal dušno pastirstvo v Skofji Loki in v Šturijah na Vipavskem. Bil je v vsakem pogledu vzoren duhovnik, izvrsten pevec in pevovodja. Po njegovi zaslugi je dobila Idrija cerkveno petje, ki mu ga daleč naokoli ni bilo para. Leta 1901 je bil pokojnik izvoljen za deželnega poslanca mesta Idrije.

Gospod dekan Mihael Arko je bil rojen v Zapotoku pri Sodražici 19. sept. 1857. Lani ga je zadel rahel mrtvoud, od katerega si ni več popolnoma opomogel. Po kratki bolezni je blagi msgr. dekan Mihael Arko odšel k Gospodu po večno plačilo. Daj Bog pokoj njegovi duši in mu bodi najboljši plačnik!

Vrhničani in okoličani!

Prosvetno društvo na Vrhniki se je sedaj končno odločilo izvršiti svoj dolgoletni načrt, da sezida sebi in drugim našim katoliškim organizacijam nov prosvetni dom z veliko, močerno dvorano in sodobnim odrom. Katoliško društvo Rokodelskih pomočnikov, ki je v svojem častiljivem Rokodelskem domu ves čas nudilo nam in drugim katoliškim organizacijam gostoljubno streho, nam je sedaj skupno z našo Hranilnico in posojilnico tik poleg sedanjega Rokodelskega doma odstopilo primeren prostor, kjer že pridno pojeta kramp in lopata in kjer bo v kratkem zrasla ponosna stavba novega prosvetnega doma. Zaradi gospodarske krize smo od leta do leta z zidanjem odlašali, toda sedaj je postala doseganja dvorana za vedno večji razmah našega gibanja že toliko premajhna, da bi bilo vsako odlašanje

vsem le v škodo. Poleg dvorane, ki bo služila prosvetnim prireditvam in zborovanjem, nameravamo postaviti tudi telovadnico in pa seveda vse potrebne stranske prostore. Načrti kažejo, da bo stavba ne le praktična, ampak tudi lepa in bo v okras trgu in ponos vsem Vrhničanom.

Prihodnji teden pritenemo z nabiranjem prispevkov. Prosimo vse dobro misleče naše ljudi, da nas z denarnimi prispevki, stavbnimi gradivom, vožnjami in delom kar najbolj podprejo. Prosimo pa tudi vse one naše bivše člane, ki jih je življenje potegnilo v druge kraje, da se spominji svojega nekdanjega društva s kakšnim darilom.

Vsem darovalcem kličemo že sedaj v zahvalo z našim lepim pozdravom Bog živi!

† Koželova teta



Slednjič so zapeli zvonovi tudi Tebi, najstarejši osebi moravške župnije. Pomlad Te je dala leta 1842 kot prvorojenko ugledni Koželovi družini v Podbrdu in po dolgih 96 letih Te je okrasila s cvetjem na mrtvaškem odru. Ljubili in spoštovali smo Te vsi, ki smo Te poznali. Saj si nam povedala toliko zanimivega iz starih časov. Jasen je bil Tvoj spomin vse do pozne starosti; celo pridig, katere si čula v cerkvi pred 80 leti, nisi pozabila. S Teboj je legel v grob velik del naše vaške zgodovine. — Rajna Koželova teta ni hodila v šolo, pa je znala dobro brati in pisati. Zato se je hitro vživela v novejšo dobo. Knjige Mohorjeve družbe prihajajo v Koželovo hišo vse od njene ustanovitve. Kot vnetja bralka »Domoljubca« je obhajala lani njegovo 50 letnico. Njeno zgradbo krščansko življenje je svetilo dekletole bližnje okolice. Slovela je kot vzorna gospodinja

in dobrotnica siromakov. V petek, 1. aprila smo jo položili k večnemu počitku. Zbogom, teta Ivančka! Tvoj spomin bo ohranjen med nami v Tvojih dobrih delih.

Iz raznih krajev

Leskovec pri Krškem. Na tih nedeljo zvečer ob 8 je začel goreti kozolec Ivanu Vrhoviku v Malem Podlogu. Na pomoč so prišli gasilci iz Velikega Podloga in iz Leskovca, katerim se je posrečilo požar samo omejiti, kozolec pa je zgorel in z njim vred vozovi. Kozolec je bil pred par leti postavljen, torej skoraj nov. Ogenj je nastal, ko je bila družina zbrana že v hiši. Istemu posestniku je pred letom zgorel tudi že hlev. Zdaj je bila velika sreča, da je pihal veter v smeri od vasi proč, ko bi pihal nasproten piš, bi se požar gotovo razširil po vasi. Prebivalstvo je bilo zelo vznemirjeno. Prizadež je naročnik »Domoljubca«. Ob tej priliki opozarjamo vse četrtletne in podobne naročnike, da poskrbijo, da si bodo zagotovili obisk svojega najboljšega prijatelja »Domoljubca« še nadalje.

Svibno. V Svibnem so položili k večnemu počitku vdovo Apolonijo Jurič. Pokoj njeni duši!

Ribno pri Bledu. Umril je Peter Mužan, dolgoletni cerkveni ključar župne cerkve v Ribnem. Bil je mož dela in molitve. Apostolstvo je prve nedelje v mesecu vestno izvrševal. Kot razumen gospodar je svojemu sinu zapustil lepo urejeno posestvo. Bil je stalen naročnik »Domoljubca«. V zasebnem in javnem življenju je bil odločen katoliški mož. Naj v miru počiva in nebeško plačilo uživa!

Podbrezje. V Zvirčah, župnija Podbrezje, je umrl vrli mož Matevž Hlebčar, p. d. Dev, star 70 let. Bil je zvest naročnik »Domoljubca« in drugih katoliških časopisov ter kremenit katoliški značaj. Bodi mu časten spomin!

Velike Lašče. V Velikih Laščah je 1. aprila mirno v Gospodu zaspala gospa Danica Breja, soproga g. Mirkota Breja, učitelja v Semicu na Dolejskem. Naj v miru počiva Zalujočemu g. soprogo naše iskreno sožalje!

Vrata pri Dravogradu. Nedavno je po mučni desetdnevni bolezni v Gospodu zaspala Helena Okrogelnik, p. d. Laderčeva gospodinja in mat. Kako je bila rajnica spoštovana, je pokazal njen pogreb. Bila je izredno dobrega srca. Siromak je v njeni hiši vedno dobil kos kruha. Z vsakim človekom je bila ljubezniva in prijazna. Zahiti im

RAZNO

L. Ganghofer:

71

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Duri so se zaprle in ko je šel proti lopi, je čul, da je škrtnil zapah. Na pragu je odlašaje obstal in zamrmral: »Ne bi smel hoditi danes — pred svojo potjo sem videl prekleto kost!«

Tedaj je začel rezget in topot svojega konja, ki ga je vedel hlapec pred odprte stopnice. Stresel se je in si obrisal z roko čelo. Veter mu je gnal dež v lice, ko se je spuščal po stopnicah, po katerih se je raztekala voda.

Bratje so bili že zapustili grajsko dvorišče. Ko so se spuščali po jezdnji v potok spremenjeni poti, jim je od pristajališča zadonel na ušesa krik glasov in mukanje govodi. »Njegova živina se je vrnila s planinske paše.« se je zasmel Henink, »baš pravi čas za nas! Plačal bo za hlapec krvnino, ki ga bo veljala več nego zadnji kravji rep!«

Ne daleč od brvi čez Aho so se bratje ločili. Henink je odšel s hlapcema naprej ob vodi.

Bližu ob istem času je stal Zigenot v županovi hiši z vso služinčadjo okoli sebe: dve dekli, ki sta bili blede in se tresli, in štiri hlapci, ki so resno gledali. Pravkar so izvedeli, kaj se je ponoči dogodilo, in da grozi hiši njihovega gospodarja krvava sodba. Strah in skrb sta jih bila prevzela, toda Zigenotov pogled in njegov mir sta jih zopet osrčila in radovoljno so mu segli v desnico ter mu obljubili zvestobo. Hitro so opravili, kar je bilo potrebno. Od zaloga v hiši so natovorili dve kroš-

nji, ki naj bi ju nesli dekli, zakaj Zigenot je menil: »Mi močje potrebujemo proste roke za to pot.« Kravi, ki so ju imeli na domači paši, da je bila hiša preskrbljena s mlekom, so postavili v hlev pri sosedu Kepelekerju in se dogovorili, da ju bodo odgnali k ribičevi hiši šele, ko se bo stemnilo. Županovo čredo, ki se je vračala s planin, je bil srečal Zigenot že na potu in jo naravnal v svoj ograd. Pri hiši in hlevih so zabili in zataknili vsa vrata. Potem sta si dekli zadeli krošnji, hlapci so si porazdelili med seboj, kar so našli v hiši orožja in sekir, in tako so zapustili dvorišče. Zigenot je zapihal od znotraj ogradna vrata, jih zaslonil s prečnikom in se zavilhtel na plot. Preden je odskočil na tla, so preletele njegove oči zdaj tako tih domačijo. »Močni Gospod te čuvaj, ti zapuščeno ognjišče, in te varuj za tvoje ljudi in mojo dobro sestro!«

V hudem dežju so krenili čez zamočvarjene njive. Ko so šli mimo Kepelejevega ograda, je prihitel gospodar skozi vrata in zašepetal ribiču: »Zavij po drugi poti! Vacmanovi ljudje hodijo okoli po Šenavu, pri Valdhaverju so bili in nazadnje sem jih videl pri Haneerjevem ogradu.«

Zigenot je pogledal, kakor da mu to sporočilo ni prišlo nepričakovano, in je zavil s svojimi ljudmi v dolino proti Ahi. Tako se je bil pač ognil Zindela in Hartviga, ki sta poizvedovala za pogršanim hlapcem po Šenavu, zato je pa zadel v dolini pri Ahi na Heninka in oba njegova hlapca, baš ko sta nesla z gunjem pokrito truplo na kopjiščih sulic, pri čemer sta do čez gležnje bredla rumeno vodo, ki se je razlivala iz Ahe čez bregove.

Zigenot in njegovi ljudje so se spuščali po rebri obrasli z orumenelim grmovjem, in ko je ribič zapazil

zančevati ni znala. 27 let je živel v srečnem zakoncu. 52 let stara je sedaj morala zapustiti svojega štiri hčerke in 10 letnega sinčka, ki neustojljivo žalujejo po dobri ženi, oziroma materi. Naj blagi ženi sveti večna luč. Zaljubljen naš sožalje!

Kaka pri Krškem. Vrnivše se lastovico so našle sveže grobove Martina Vrčka iz Ravnega ter Povhove Julke iz Jenkca, kateri je božanstveni napad izkopal mladostni grob. Večni mir! — Kot čujamo, je naš ameriški letovihar ostal zvest deni mu nalogi. Bodi mu v plačilo zavest, da se trudi za dobro stvar. Njim pa, ki so se ali pa se še bodo našemu vabilu odzvali, pozdrav in hvaležni: Bog plačaj!

Trebuje. Pretekli teden je umrl v starosti 70 let posestnik Mlakar Ignacij iz Starega trga. Bil je mož vedno dobre volje in vedrega obraza. Kljub svoji starosti je nameraval še enkrat v Ameriko, kjer živi njegovi sin. Nagla smrt pa mu je vzela veselo upanje. Mir njegovi duši!

Studenec pri Sevnici. Sušičev sejem se je dokaj dobro obnesel. Sejmi na Studencu bodo še 16. maja, 8. avgusta in 30. oktobra. Drugi sejmi, ki so naznačeni in pratih in koledarjih, se bodo vršili zopet na Bledi, kakor prej. Posojilnice v Krškem še kar nič ne poznajo olajšanja in izboljšanja. Komaj tiste nizke obresti človek lahko plača, kar pa pri skromnih vsotah, ki jih mali človek zaupa denarnemu zavodu, ekostoj nič ne pomeni. Ljudje so v svoji veliki potrebi v rešitvi lahko neustupni. Maja meseca bomo imeli b 100 in za to priliko bi nam kaj prav prišel kak dinar, ki smo ga v boljnih časih prihranili za primer potrebe. — V Hudem Brezju je umrla Marija Oberč. Svetila ji večna luč!

Dobrepolje. Ono nedeljo se je končal v naši župniji misijon, ki je trajal deset dni. Ves ta čas je bila po vsej Dobrepoljski dolini živahno vrvenje vernega ljudstva, ki je hodilo poslušat govore. Za zaključek je bila v nedeljo popoldne velikanška slavnostna procesija z Najsvetejšim. Take velike procesije ne vidimo niti za praznik sv. Rožajega Telesa. Prad 13 leti je bil pri nas zadnji misijon. — Mimogrede naj omenimo, da se je za časa misijona pripetil v eni takojšnjih gostilnih kuhinj pretep. Povzročitelj tega žalostnega dogodka je odnesel nekaj večjih uredin z nožem po obrazu, na glavi pa občutne bučke. — Dan 23. marca so pričeli z deli na novi občinski cesti v Poskrah, ki bo vodila v Vel. Lašce. Za to cesto je dala poleg občine tudi banovina znatno podporo. Pri gradbi je potrebne prometne sile, bo smelo zaposljevati večje število naših delavcev, ki bodo dobili zaslužek, zlasti sedaj, ko jim je

že pošel ves živež in denarna podpora, ki so jo prejeli od pomožnega odbora poškodovancev po toči.

Sinji vsi. Nedavno so odnesli tatovi celega prasiča iz razloa neki stari žentel, le rep so ji pustili. Ono noč so se zbrala večja tolpa takih ptičev in so poskušali vlomiti v več poslopji. Pri Spegarju so odnesli družini vso boljšo obleko. Prišli so tudi k Filipu, ki je pa zasilil ropot in jih prepodil. Nekaj vlomov je bilo v tisti noči tudi po posodnih vaseh.

Fara pri Kostelu. Dopisniku »Jutra« nekoliko odgovora. Prvo: Naša hranilnica in posojilnica. Dopisniku svetujemo, naj si se dela skrbi zaradi izplačevanja vlog! Naj se izplačuje v gotovini ali blagu, njegova malha bo ostala prazna. Po zaslugi našega g. župnika je hranilnica in posojilnica v rokah ljudi, ki lahko tudi jamčijo za njeno varnost. Skrbeti bodo, da se bo denar izplačeval le tistim, ki so kaj vložili vanjo. Naša kostelska JNS ima že dolgo skomine po vodstvu posojilnice, pa ne bo nič! Vsi dobro misleči vlagatelji smo s poslovanjem popolnoma zadovoljni! Nihče ne vsiljuje blaga nikomur, ako pa ljudje blago kupujejo tam, kjer se dobi »bore in poceni, je naravno. Na to se bo treba privaditi. Brezvestna podlost, ki se v slučaju potrebe ogne v plašč pobožnosti, je zmorna takega napada, kakor si ga je privoščil dopisnik »Jutra« na našega g. župnika. Kot dober oče skrbi g. župnik za nas vse brez izjeme. Ako mu gotovi ljudje dobrot, ki

jih je izkazal, ne priznavajo, je to le znak njihove nizke kulture. — Dopisnik »Jutra« trdi, da je g. župnik pokazal »nekega daljnega trgovca«. V resnici je to gop. Anton Ozanič, trgovec v Kuželju, naš občan in taran. G. Ozanič je mož-poštenjak, ki svojo trgovino uspešno vodi že desetletje. Upniki se niso pri njem izgubili niti pare ter ima povsed neomejen kredit, česar nekateri v naši dolini tako občutno pogašajo. Ta mož je odprl svojo podružnico v središču občine v Fari v prostorih, ki jih je dal na razpolago g. župnik in ki se v njej dobi vse potrebno mnogo ceneje kot drugod; reveži so v njej prav tako dobro in uslužno postreženi kot bogati, nihče se ne norčuje iz njih. Kako potrebna nam je bila ta prodajalna, kaže dejstvo, da jo obiskuje ljudstvo od blizu in daleč. Zaletavanje v njo pa pove dovolj glasno, kako boleč trn v peti je gotovim ljudem.

Glede konzuma bi mogel dopisnik »Jutra« postreči s prav zanimivimi podatki. Mi vemo samo to, da smo po prizadevanju duhovnikov imeli pri nas dobrodošč konzum, ki pa je prorpadel po zaslugi ljudi iz dopisnikovih vrst. To je pa tudi vzrok, da g. župnik pri najboljši volji ni mogel ponovno ustanoviti pri nas konzuma.

Senčur. Fantovski odsek priredi a sodelovanjem Deklilkega krožka v Voklem dne 10. aprila ob 3 pop. lepo telovadno akademijo v Prosvotnega domu v Senčurju.

NOVI GROBOVI

d V Podsareki pri Dobrovi je te dni zaspal v Gospodu Peter Novak, dober krščanski mož, ki so ga vsi spoštovali. Naj počiva v miru! d Ki reveže zatirate, prah boste tudi vi! d V Slov. Bistrici so pokopali prog. nadziratelja v p. Marčiča Andreja. — V Lučah v Logarski dolini je mirno zaspala v Gospodu 70 letna Neža Arničeva. — V Doi. Logatcu je zapustila solzno dolino 88 letna Neža Meze. — Na Smolniku je zapustil ta svet 87 letni posestnik Franjo Grizolda. — V Slovenjgradcu so djali v grob Štefko Picej, nečalnjajo župana dr. Piceja. — V Avberu pri Tomaju na Krasu je v visoki starosti 88 let mirno v Gospodu zaspala Vincencija Šček roj. Kante, mati tamošnjega župnika g. Virgila Ščeka. — V Vrhpoju pri Kam-

niku je umrl posestnik in lesni trgovec Franc Trobevšek. — V Velikih Laščah so položili k večnemu počitku Danico Brej roj. Spadijer. — V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji je na velke zatisnil oči brat Karlman Drobnič. — V Orehovi vasi pri Slivnici so djah v grob 80 letnega Antona Lobnika str. — V Dolnji vasi pri Vidmu ob Savi je odšel v večnost Pavel Arnsček ml. — V Podpeči je odšel med nebeske križatce Janez Salehar. — Na Jesenicah so spremili k večnemu počitku Janeza Robiča. — V Ljubljani so umrli: soproga sodn. nadv. v p. Marija Žužek roj. Domladiš, Marija Gostič roj. Premk, soproga želez. uslužb. Kristina Keše, hčerka strojnega stavca Jug. tiskarne Marija Zitnik, Pavla Maš in uradnik pivovarne Union Karol Wario. — Naj počivajo v miru!

v podolju prihajajoče može, je ukazal deklama, naj odide ta naprej, hlapcem pa zašepetal: »Molčite, ako nas pokliče. Če bo treba, bom govoril same! Za lučaj daleč so bili Vaccamanovi ljudje za njim, ko je Žigenot kot zadnji v sprevodu dospel na prepljavljeno pot v dolini. In že se je oglasil za njim Henink: »Strpno, ribič! Žigenot se je ozrl čez ramo in stopal dalje. »Postoj, ribič! Ali pa ti je šnil strah v noge? Žigenot se je ustavil in se obrnil; tudi županovi hlapci so obstali, medtem ko sta se dekli požurili naprej. Henink in oba hlapca s svojim tihim bremenom so se približali.

»Kaj bi rad?« je vprašal Žigenot. »Poglej, kaj smo našli! Henink je potegnil gunj z mrliča. »Ali poznaš tega moža?« »Poznam ga, Henink! Hlapec je, ki si ga poslal na pot, za katero nisi imel sam dovolj poguma.« Henink se je hripavo zakrohotal. »Poglej, poglej! Kako dobro ti je znana pot mojega hlapca to zadnjo njegovo noč! Zato se ne čudim več, zakaj je tvojeja ribiškega pomagata, kakor sem slišal, popadel tak strah pri Unterštajnovem ogradu.« »Če se ne čudiš, čemu še vprašuješ?« »Ali te skrbi odgovor? Dejal bi, da bi utegnil pri tebi izvedeti, kdo je ubil mojega hlapca.« Žigenot je molčal. »Ali ti je beseda obtičala v goitancu? Izgovori se vendar na svojega hlapca, reci vendar: To je Vihovo delo!« Žigenot je stopil za korak bliže. »Resnico ti bom prikriji, lagati pa ne maram. Mislil si: jaz sem storil, potem ti ni treba več poizvedovatit« »Priznal je,« je zavpil Henink hlapcema, »primite ga, tako ukazuje moj očete

Hlapca sta posmuknila truplo v mlako, da bi si osvobodila kopji; toda ko sta videla, da je odvezel Žigenot enemu svojih spremijevalecev sekירו, sta se odlašaje ozrla na Heninka.

»Malo trdo bo šla ta reč, da bi me prijematit« je zaklical Žigenot krepko, da je njegova zveneča beseda jasno preglasila zamolki šum deroče Ahe. »Tvojih pomagatcev se ne bojim. In ti? Tebe ne štejem! Ti imaš pogum samo, kadar moreš sprožiti puščico izza gostega grma ali zavaliiti kamen z varne stene.«

Od srda bled je potegnil Henink nož izza pasa in ga zavihljal, da bi ga zagnal; prestrašen ga je prijel eden hlapcev za lakot; Henink se mu je hotel iztrgati, toda na premočenih tleh mu je izpodrsnilo, da se je opotekel, omahnil in se prekotatil čez mrliča; in preden sta ga utegnila prestrašena hlapca prestreči, je bil v narasli, čez breg se razlivajoči vodi izgubil tla pod seboj in izginitil z grgarajočim vzklikom v valovih Ahe. Hlapca sta završčala in nista vedela, kaj naj storita; toda Žigenot je bil že zagnal sekירו od sebe, na vso moč stekel po brzigačoči vodi ob bregu, in ko se je v penečem vrtincu med skalami pomolila Heninkova roka iz vode, je odskočil v velikem loku v valove. Prijemši odplavljenoga za tilnik, se je ribič, ki je poznal v Ahi sleherni kamen in sleherno plitvino, zavihljal na skalo, ki so jo obliuali valovi. In preden sta utegnila prestrašena hlapca prihiteti do njega, je bil Žigenot z rešenim Heninkom že na cnstranskem bregu. Napol nezavesten je omahnil Vaccamanov sin na tla, ko ga je izpuštil ribič iz rok. Žigenot je stresel vodo s sebe in se odduškal. Truden smehljaj mu je spreletel ustnice. »Poglej, Henink, all se še spominjaš besed, ki si jih v tisti viharni noči zaklical svoji sestri, ker je prišla domov v mojem spremstvu? Zdaj bi lahko te besede preklical: »Sramuj se,

Prvak v ličkanski koruze je 38 letni ameriški kmet Ray Hanson iz Bingham Lake, v Minnesoti. Nedavno je na tozadevni narodni tekmi v Marshall, Mo. naličkal 21 busljev koruze v 80 minutah.

Mrtvaška luč pod vodo. Na dan sv. Stefana, že v mraku, je ob Gardskem jezeru vozil avtomobil, v katerem so bile štiri osebe. Po nesreči pa je avto zavozil stran in padel vodo. Vse štiri osebe v avtu so utonile. Nihče pa te nesreče ni videl, zato tudi nihče ni prihitel nesrečnikom na pomoč. Ko je pomoči nato ob vodi hodil nočni čuvaj, je videl, da se iz temne vode nekaj sveti. Stopil je bliže ter opazil, da v vodi gori velika luč kakor od kakega avtomobila. Začet je zadevo pregledovati in je dognal, da leži v vodi avto, ki na njem močno gorita še obe svetilki. Sklical je ljudi, ki so po dolgem trudu avto potegnili na suho in v njem našli štiri utopljene mrliče.

Odlučujoče. Oče: »Zakaj nočeš Mlana? Njegova bodočnost je sijajna!« — Hči: »Morda, toda njegova sedanost je neznoena.«

Po naših organizacijah

Dolenja vas. Dekliški gospodinjski tečaj, ki je trajal tri mesece, se je zaključil pretekli teden. Sadove tečaja naj bi ljudje sami videli in sami presodili, kaj nudijo taki tečaji našim bodajočim gospodinjam, zato je bila prirejena enodnevna razstava. Razstavi so bila razna dela dnevna kuharske umetnosti, in reči moramo, živahnice in kuharske umetnosti, in reči moramo, da smo bili presenečeni in skoraj ne bi verjeli, česa so dekleta zmožna po temeljitem pouku. Tečaj je priredila Ženska zveza v Ljubljani pod vodstvom gđ. Alb. Koščak, ki je s svojo spretnostjo in temeljitostjo znala ustvariti pouk prijeten in koristen.

Mina peč. 26. marca je »Jutro« poročalo neresničen članek »V strahu pred smrtjo si je olajšal vest«.

»Pred desetimi leti je bilo Mariji Majdetovi iz Poljan ukradenih 9 tisočakov, katere je dobila za vole. Sumila je nekoga mešetarja, ki ji je pomagal mešetariti. A sedaj leži na smrtni postelji njen sosed, ki jo je goščil k sebi ter ji je razodel skrivnost s tistega sejma. Kajti on ji je na spreten način ukradel cel volovski kup, ter tako dobil voli zastonj, ki jih je prej od nje kupil. Sedaj ji je vrnil ukradeni denar, a za obresti ji je dal povrh še 200 din.« Tako je pisalo »Jutro«, a resnica je drugačna. Mariji Majdetovi je bil res ukraden cel volovski kup, ki je znašal 10.500 din, pred 11 leti na sejmu. Da bi ji pa ta denar ukradel njen sosed, pošten mož skoz in skoz, pa ni res. Sosed je bil takrat pri vojaki, zato tudi ni mogel biti krivec. Sedaj res leži hudo bolan, poklicati pa ni dal k sebi Majdetove in ji tudi ni vrnil denarja ali dal kakih obresti. Želim, da bi pravi storilec prišel v roke pravice in da bi se iznebil težke cesti, ki ga grize že 11 let.

Šmartno ob Savi. »Slovenski narod« je objavil krivitično kritiko operete »študentje smoc«, katero je uprizorilo pevsko društvo »Škrjanček« v Šmartnem ob Savi. Kritik piše: »Pevsko društvo »Škrjanček« (oziroma kat. pevsko društvo). Mi se tudi drugega naslova ne aramujemo in si povsed upamo priznati, da je naše društvo katoliško, saj vzdržuje od početka skozi petnajet let cerkveno petje v Šmartnem. G. Lado je skitiziral opereto v celoti, kakor tudi vloge poimensko, pohvalil je pa tistega, katerega ima osebno rad. Dotaknil se je tudi maskerja, ker ni vedel, da je maskiren predsednik pevskega društva Sneberje, kateri mu na prošnjo še dovolj vstop na njih oder. Najbolj smešno se nam pa zdi, da je g. Lado v svoji jezi postal tudi kritik petja, ko ga še nikoli nismo sli-



Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

žali peti. Če si upa pravilno ekalo zapeti, pa mu damo nagrado. Glavno je, da javnosti povemo, da je naš g. Lado iz vrst »Kmetiškij fantov in deklet« v Šmartnem. Vemo tudi, da bi g. Lado ne bil danes naš kritik, če bi mu ostopili našo dvorano. Bo pa že moral prositi v Sneberjah. Glede kritike maskerja se bo pač kako opravičil. Prav dobro nam je znano, da je g. Lado začetni napredka in uspeha pevskega društva »Škrjanček« v Šmartnem, bodisi da nastopi s petjem, ali godbo. Dobro uspele operete pa ni mogel prebolet! Opereto »študentje smoc« bomo čez leto na prostem ponovili. Takrat bo g. Lado imel zopet dosti dela, toda mi mu v časopisu ne bomo odgovarjali. Zadolžite nam, da javno ve, kdo je g. Lado in kaj ga boli. — A. Bolta.

Litija. V nedeljo so bojevniki v Litiji priredili prav lepo spominsko svečanost vojnim tovarišem, ki so izgubili dragoceno življenje v svetovni vojni. Opazili smo, da je med našim narodom še prav mnogo moč, ki nikdar ne pozabijo težkih izgub našega naroda v svetovni vojni. Sveto mašo za rajnike tovariše je daroval predsednik Zveze bojevnikov g. prof. Ratej. Med mac bo je imel lep spominiski govor. Po maši je z domačim g. župnikom opravil pred spomenikom vojnim žrtvam žalno molitve za pokojne, padle tovariše, pevski zbor pa je zapel »Oj Doberdobc. Nato je bilo v dvorani Prosv. doma zborovanje

bojevnikov z ustanovnim občnim zborom za novo skupino v Litiji. Med zborovalci, ki so napolnili dvorano, smo opazili tudi vojne vdove in sirote. Zborovanja so se udeležili tudi tovariši iz sosednjih skupin. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika tov. Dobravec, dimnikarski mojster in posestnik, v odbor pa so volili ravno tako možje same preizkušene bojevnike in so se tudi volitve izvršile v najlepšem redu.

Ribna pri Bledu. Na praznik Marijinega Oznanjenja se je pri nas izvršilo več reči. Fantovski odtok je položil obljubo. Nekaj deklet je bilo sprejetih v Marijino družbo. Katoliško izobraževalno društvo je priredilo koncert. Cerkevni pevec in pevke so zapeli pod spretnim vodstvom domačega organista Jožefa Arha več umetniških pesmi. Bil je velik trud, pa tudi velik uspeh. Ker je bilo lepo vreme, je prišlo tudi mnogo tučev, da je bila dvorana vsa zasedena, še sedežev je zmanjkalo.

Prosvetno društvo v Preserju pri Borovnici priredi 10. aprila ob 3 popoldne vojno dramo: »A njega nič. Vljudno vabimo!«

Šmartno pri Litiji. Na velikonočni ponedeljek, takoj po prvi maši bo občni zbor naše krajevne JRZ. Vse člane in sosisljenike vabimo, da zopet združimo vse svoje vrste, če so se morda ob občinskih volitvah kaj zrahljali. Na belo nedeljo bo na verandi Kmetijske zadruga občni zbor

Strah pred dvodolarnimi bankovci. Ker je ameriško ljudstvo mnenja, da dvodolarni bankovci donatajo nesrečo, ta denar izginja iz obtoka, da ga je samo še za 3.000.000 dolarjev v prometu. Leta 1919 je bilo pa 31.000.000 takih bankovcev v obtoku.

Zeparje (tatove) v Romamiji kaznujejo s tem, da jim ubesa in roke namazejo z neko neizbrisljivo barvo. Bi ne škodilo tudi pri nas.

Zakonska mera. Urša: »Kakšna razlika je med lakomnim in varčnim možem?« — Spela: »Kadar mož nosi obleko tri leta, je varčen, kadar pa odreče svoji ženi počitnice na morju, je lakomen.«

Afriški demanti. V zadnjih 65 letih se je v Južni Africi pridobilo ali nakopalo 185 milijonov karatov demantov ali tri četrtine vseh demantov, kar jih svet premore.

V mestu Quito, Ecuador, je navada, da se ženske odkrivajo možkim.

Prva nagrada nesporednost: »Nocoj smo imeeli na pivsko tekmo.« — Zeta: »Kdo pa je dobil nas. Mož je prišel pozno drugo nagrado?«

Henink, kri si od Vacejeve krvi in pustiš, da ti pomaga človek, kakrščen sem ja z!« Obrnil se je in izgubil med drevjem na bregu.

25.

Po dvorišču ribičeve domačije se je razlegel velik hrup. Pianšarke so hripavo kričale in glasno mukale krave, plaho begale naokrog, podrle ograjo okoli vrta in se porazgubljale na vse strani, ene, da bi poiskele hlev, druge, da bi našle kakšno vrzel, kjer bi mogle uiti. Možje so morali opustiti svoje delo in priti dekletom na pomoč. Iztečka so oddelili Zigenotovo živino od županove črede in jo spravili v hlev. Za tujo govod ni bilo več prostora, kakor tudi je bil hlev prostoren. Da bi zavarovali te živali pred dežjem, so morali misliti na to, da bi postavili zanje lopo. Ko so začeli možje znašati kole in deske, je čul Viho, da bje nekdo po ogradni vratih. »Gospod prihaja z dobrodošlo pomočjo!« je zaklical in odhitel, da bi odprl.

»Poglej raje čez plot, preden odpreš!« ga je opomnil Ajgel.

Viho se je povzpел na razgledišče in se ozrl na prod; prestrašen se je umaknil — gospod Vace na konju in dva hlapca z bodaki za divje svinje so stali pred vrati.

»Kaj se pa skriváš?« je zavpil gospod Vace. »Ali me ne poznaš?«

Viho je pomignil možem na dvorišču; toda že sami so spoznali glas pred ograjo. Ajgel in stari pianšar sta pograbila svoji sekiri in stekla proti vratom. Hilmtruda, v hipu vsa bleda, je hotela slediti za njima, toda Kaganhart je prijel svojo ženo za roko in zajeciljal: »Ostani vendar tu in ne hodi, ni treba, da bi bila midva povsod zraven!«

Viho se je bil oprl s komolci na zvišani pleteni plot in je na Vacemanovo vprašanje odgovoril: »Pač, pač, gospod, poznam te.«

»Tudaj se zgani! Ali ne vidiš, da hočem na dvorišče?«

»Da, to že vidim!« je prikimal Viho, ne da bi se premaknil.

Celo gospoda Vaceja je zalila rdečica. »Lump! Odpri vrata ali pa boš plačal svoje obiranje!«

»Lump? He, ti!« je zaklical Viho prvemu Vacemanovemu hlapcu. »Ali ne čuješ, tvoj gospod te kliče! Požuri se in mu pokaži pot proti domu — grdo vreme je danes, poglej, voda mu teče že iz čevljev.«

Gospod Vace je zajezdil tik k plotu in ostro uprl oči v Viha. »Pokličí mi svojega gospoda!«

»Moj gospod je v hiši in ne more priti!«, je odgovoril Viho in ni trenil z očesom od oskrbnikove roke, zakaj videl je, da si daje gospod Vace opraviti z jermenom, na katerem je viselo kratko lovsko kopje.

»Ne more priti? Zakaj ne?«

»Novo obleko ima danes in je take barve, da ne prenese dežja. Moral boš pač...« Viho je umolknil, zakaj, uzrl je svojega gospodarja, ki se je prikazal z županovimi ljudmi na produ. Hlapec je na vsu moč planil proti hiši, snel peterozobi ostnik s stene, odhitel po holmcu navzdol in zasopihal: »Odpri vrata!«

Ko je gospod Vace zagledal ribiča, so se vrata že odprla in Viho je stopil z Ajgelom in stari pianšarjem na Zigenotovo stran, medtem ko sta obe županovi dekli s svojima krošnjama brž smuknili v ograd.

Naročajte Slovenski dom!

DOMOLJUBOVA ŠOLA

Naša poveljna politika

kmetijske podružnice. Važno je, da pridete vsi člani, kjer se bomo razgovorili o kmetijskem orodju, popravilu itd. — Prvo nedeljo v Ljubju bo na takoj po prvi maši v Društvenem domu občini zbor Kmečke zveze. To bo gotovo najlepši občni zbor, ko bomo prišli prvič skupaj vsi organizirani člani, moške pa tudi fantje in dekleta, ki so organizirani v MKZ. Vabljeni ste tudi drugi. Govoril bo na tem občnem zboru svetnik kmetijskega združenja g. Nace Pevec, župan iz St. Vida, o delu kmetijske zbornice. Na vse te občne zборе se enkrat vsi vabljejo!

Trebelno pri Mokronogu. Zadnji dve nedelji smo doživeli prireditve, kakršne naš kraj doslej še ni bil deležen. Fantje in dekleta so nam pripravili akademijo, na kateri so nam pokazali uspehe svojega dela in truda v zimskih mesecih. Fantom in še bolj dekletom vsa čast! Veliko priznanje je že samo dejstvo, da so morali akademijo ponavljati. Največjo pozornost pa so vzbujala dekleta, ki so vsa nastopila v lepih novih krogih. Predsednik fantovskega oddelka je v svojem govoru dobro poudaril, da naša mladina že dolgo ni bila tako razgibana in navdušena kot je danes, in obenem označil pot, po kateri naj bi hodila vsa naša mladina. — Otroci so na poti iz šole prevzrati kosolce. Pri tem je Antona Setja njegov součenc tako nesrečno pahnul, da si je zlomil roko in moral v bolnišnico. — Smrt kosi med starimi in mladimi. V preteklem tednu smo pokopali dve najstarejši občanki: 83 letno Marijo Slarč iz Radnje vasi in 83 letno Marijo Zorc iz Trebelnega. Poleg tega pa je smrt rešila trpljenja 11 letnega šolarja Alojzija Selko, ki ga je spremljala na zadnji poti šolska mladina s svojimi učitelji.

Smrtno pri Litiji. V nedeljo, 13. marca, je bil lep občni zbor naše Kmetijske zadruga. Irvljen je bil po večini dosedajni odbor z g. Juričem na čelu. Kdor se je občnega zbora udeležil, je lahko videl, kako zadruga napreduje ter koliko koristi so imeli v preteklem letu člani, čeprav bi ji nekateri pravi radi škodovali. Člani, zavedajte se, da je to naša ustanova in ne nasedajte praznim govoricam, ki jih podalno širijo brezvestni ljudje. Vzemite iz kakšnih razlogov! V skupnosti je moč, v združništvu napredek gospodarstva. — Ta teden je bilo pa v naši občini polno življenja. Rekruti so se poslavljali. Najprej je pri tem bilo, da so vendar enkrat spoznali, da je mogoče spajati ob taki priložnosti brezurovega preklinjavanja, pisančevanja in razgrajanja, zaradi katerega smo prišli Slovenci v obeh tujcev ob dobro ime. Fantje so skoraj vsi vzeli

Streznjenje je prišlo — a žal prepozno. Ustavotvorna skupščina je po izglasovanju ustave delala še dobro polodoro leto in izglasovala še več drugih zakonov, seveda vseh strogo v skladu s centralistično ustavo. Popolnoma samostojno Slovenijo, kakršno smo si ustvarili po prevratu, so začeli na vsej črti in hitro rušiti, tako da smo izgubili v par letih prav vso samostojnost, ki smo jo že dotlej davno uživali. O vsaki najmanjši stvarici je odločevala odslej samo centrala v Beogradu.

Važnosti ustave in njenih usodnih posledic se je zavedlo naše ljudstvo, kakor smo dejali, šele potem, ko je bilo že nepozno. To se je pokazalo jasno pri prvih naslednjih volitvah meseca marca 1923. Tedaj se je že tudi SLS jasno znašla v svojem političnem programu ter je edina izmed vseh važnejših slovenskih strank nastopila z odločnimi političnimi načeli (zahteva po artonomiji združene Slovenije), dočim so hotele drage opletati še vedno z golem demagogijo, zlasti kmetijacii in socialisti. Začelo se je pri nas gibanje v marsičem glavnem medvojnemu jugoslovanskemu gibanju, kajti v sleherno slovensko vas je bila zanešana misel avtonomne Slovenije, ki je dobila potem najkrepkejši izraz pri volitvah, ko je dobila SLS od 178.000 oddanih glasov celih 108.000 z 21 poslanci.

Ker Hrvatov še vedno ni bilo v narodno skupščino, Sribi so bili pa bolj ali manj odkrito vsi za centralizem, je bil boj SLS z enkrat sedeva brezupen. Toda odpor proti koruptivni in reakcionarni Pašić-Pribičević-Zerjavovi centralistični in velesrbski vladi je postal sčasoma vendarle tako vsesplošen, da je morala poleteti leta 1924 odstopiti in nadomestila jo je Davidović-Korošcova vlada. Vse je pričakovalo od nje, da bi izvedla kolikor toliko radikalne ukrepe in načela tudi vprašanje revizije ob-

sovrane centralistične vidovdanske ustave, toda Hrvati so ji s svojo nesrečno taktiko delali že od vsega početka največje težave, dokler ni bila končno na pritisk višjih sil še tisto jeseň prisiljena odstopiti.

Vrnila se je vnovič Pašić-Pribičević-Zerjavova vlada. Ta je odločila sedaj še zadnjo kritiko in Zerjav-Kramerjevi »demokracije« so razgledali v vsej svoji odurnosti. Brez strahu so hoteli s gaženjem vseh zakonov in vse moralne spraviti s pomočjo svojih »Orjunev« na kolena slovensko ljudstvo. Enako so divjali tudi na Hrvaškem, kjer so zaprli Radića. Tudi v narodni skupščini je divjal boj z vso silo in ni bilo videti, da bi ga mogla nasilna »PP« vlada, kakor so jo nazivali, vzdržati, če bi ne bili napravili Hrvati zopet nove usodne napake. Sredi naj-srditejšega boja se je meseca marca l. 1925 drgnil v skupščini pokojni Pavle Radić ter v imenu svojega strica Stjepice in njegove stranke — pokleknil pred Pašićem, njegovim radikali in celo pred vidovdansko ustavo.

Osupnila je vsa država. Pašić je cinčno vrzel iz vlade svoje najstrastnejše briče, Pribičević-Zerjavova »Samostojno demokratično stranko« in sprejel v naročje radićevce. S tem je bila tako zvana »autonomistična fronta«, ki so jo tvorili Davidovičevi demokrati, zemljoradniki, radićevci in SLS, razbita in vsaka misel na revizijo nesrečne ustave zaenkrat onemogočena. Toda Radić, ga je lomile tudi v Pašičevi vlahi toliko časa, da je stari srbski državnik že spomladi leta 1926 odstopil. Poskusil je nato z Radićem še Uzunović, a tudi ta je vzdržal samo do začetka leta 1927, ko so se bili radićevci popolnoma osamili. Tako so ostali radikalni enkrat čisto osamljeni in v tej stiski jim je poskočila na pomoč SLS, za zahvalo so jo pa že po poltretjem mesecu na neobčinstvo cinično način izdali in meseca aprila leta 1927 je sestavila vlado radikalski prvak Vukičević z muslimani ter davidovičevci in šele na jeseň se je poizkusila prikličiti še SLS, nakar je ostala ta vlada do kravnega poletja l. 1928.

Po Radićevem izdajstvu spomladi leta 1925 — kakor smo povedali — na kako revizijo centralistične ustave ni bilo misliti, zato je morala

s seboj rojalski moštvenik, ki jim bo najboljši tovariš pri vojakih. Za slovo so pa še opravili velikonočno dolžnost. Želimo jim, da bi se vsi srečni in zdravi vrnili domov.

Dr. Fr. Trdan:

Spomini na Ameriko

Govoril sem z bratrancom Janezom. Ina trdnjo hišo, skrbno ženo in pridne otroke. Tudi njega se polasti od časa do časa neizprosni klic: Nazaj v domači kraj! Takole si v takih trenutkih misli: Ob prometni cesti bi si kupil malo posestva, odprl bi gostilno in tako na stara leta lažje živel. Moči se, Janez! Doma bi več ne dobil nekdanje vasi, ne sorodnikov, ne prijateljev, ne znancev iz mladih let. Eni so pomrli, drugi so odšli v svet, vzrastel pa je medtem drugi rod, tebi nepoznan in neumljiv. Tudi življenje se je spremenilo, kakor si se spremenil tudi ti. In otroke bi pustil v Ameriki? Tvoje srce bi bilo razdeljeno in bi si zopet in zopet želelo nazaj k otrokom, nazaj na kraj tvojih žuljev, tvojega truda in znojna. To je večkratna pesem in neutešljiva brepenjenje našega romanja na zemlji. Kako je že reknel veliki Avguštin? Nemirno je naše srce, dokler ne počiva v tebi, Gospod, zakaj zase si ga ustvaril.

Ko sva si stisnila roke v pozdrav, mi je dal prav.

V dneh mojega tamkajšnjega bivanja nisem nikjer čel pritožb o pomanjkanju dela ne v Clevelandu in Chicagu, ne v Duluthu in Hibbingu, ne na Chisholmu in Evelethu. Navajam te kraje imenoma, ker je prav tod razmeroma največ Slovinci in ker sem v vseh teh naselbinah prišel z njimi v osebni stik.

Dnevno zasluži naš človek 5 do 6 dolarjev (240 do 300 din). V Chicagu sem se selcel z nekimi 70 letnimi možem iz Zagrada, ki kljub svoji starosti še vedno dela in zasluži celo 8 dolarjev ali 360 dinarjev na dan. Zadržet let je že v isti tovarni in si v vseh teh dolgih letih niti en dan ustopal — bil brez dela —, kakor pravijo naši Amerikanci. Zašlaku primeren je tudi njihov

tako imenovani življenjski standard — način življenja in prehrane. Ameriški delavec živi razmeroma udobno. Kakor ni razlike na zunaj v družbi in obleki, tako nisem opazil bistvene razlike tudi med gosposko in delavčevimi mizo. Družinski oče porabi zase in za vzdrževanje svoje družine 2 do 3 dolarje ali 140 do 160 dinarjev našega denarja. Dva do tri dolarje lahko dene na stran. To se tudi dogaja. So pa tudi, ki v dneh prosperitete — blagostanja — ne pomislijo, da dobi sedem debelih krav prerada sledi tudi doba sedem suhih.

V zadnjih mesecih sem pa od dveh znesljivih gospodov prejel poročilo, da naši ljudje zopet z bojaznijo zro v bodočnost. Gosp. Janez Solar mi z dne 18. novembra 1937 piše iz Du-lutha med drugim tudi tole: »V naši naselbini se nam obetajo slabi časi. Ze precej naših rojakov je izgubilo delo. Pri Steel Plant-u bo od 1. decembra do 1. maja vse delo počivalo. The Coolerator Plant pa tudi še ni odprta. Podobno je poročilo iz Clevelanda. V pismu z dne 11. novembra 1937 piše g. kanonik Oman: »Z delom gre zopet bolj slaba. Kar nepričakovano je začela industrija delavce odpustiti. Nekateri menijo, da dela industrija to zato, da ne bi delavci zmajali več zahtevali, drugi delže komuniste. Jaz sovražim komuniste, toda sedanjim kapitalizem nima prav nič strahu boljšega v sebi. Zato gre moderna sebičnost in brezbožnost še večji sebičnosti in brezbožnosti nasproti. Posledice bodo enkrat najbrž zelo krute in velika nedolžnih ljudi bo trpelo. Bag vedi, če se bo svet kdaj spanetoval«.

Prav v trenutku, ko to pišem, pa je došlo še poročilo iz New Yorka, ki slova: »Komisar za socialno pomoč Združenih držav, Hopkins, je objavil v listih poročilo, iz katerega je razvidno, da je od septembra meseca 1937 narastle število brezposelnih v Ameriki za dva milijona. Do februarja pa je pričakovati, da bo število brez-

poselnih v Združenih državah narastlo za 400 milijon, če ne morebiti za dva milijona. Tako bo takrat 10 do 12 milijonov brezposelnih. Doslej je nova gospodarska depresija zadela naslednje industrije: jekleno, tekstilno, avtomobilno, rudarsko in čevljarstvo. Hopkins trdi, da bo v novem letu največ trpela gradbeno industrija.

Dal ljublj Bog, da bi se ta napoved ne uresničila!

Precej prvo nedeljo po prihodu v Cleveland so Newburianski pripravili v Maple Gardens Iarzi piknik. Na občajnem vabilu, priobčenem v Ameriški Domovnici dne 16. julija, je bilo med drugim brati: Mnogo krasnih nagrad, najboljša posrežba, izvrstna godba. Zato je moja rado-vednost z dneva naraščala. Tolikokrat sem že slišal to lepo zveneče ime, večkrat tudi bral, toda prave predstave o njem vendar nisem imel.

V nedeljo dopoldne je privozil na farosko dvorišče težak avtoBUS. Pa se ni dolgo mudil. Skrbni cerkveni mošje so v hipu napolnili njegov orjaški trebus z jectivami, slaščicami in pijačo, pa je odbrzel, nato se je za zopet vrnil in zopet odšel. Po kosilu je g. kanonik odpeljal tja tudi oba Slapšakova in mene.

Bilo je lepo nedeljsko popoldne. Ponoči je pohleven dež opral zaprašene ceste, od katerih so izžarevali sončni prameni kakor zlatosrebrni trakovi. Zato so se mi zdele tudi ceste nekam bolj prazniče, bolj svežane, bolj umirjene. Teko sopihajoči avtomobili so počivali doma, te lahki osebnosti so švigali na levo in desno. Delavci in milijonarji, bogati in siromašni — vse je hitelo ven iz mesta na deželo, na farme. Na biciklih, ki so pa veliko bolj redki kot pri nas, sem prvokrat in zadnjikrat videl tri dame, katerih obleka je nalikovala Evisi, ko jo je Bog iz raja spodil. Pa niso morda bile kakke gracije, nosile so navadno človeško telo, sestavljeno iz kosti, kit in mesa. Sicer pa so ameriške žene še dosti dostojno oblečene. Celo v kopaljskih ob jezera ni videti moderne letoviške spotaljivosti.

delati tudi SLS zaenkrat politično iz rok v usta, politično pobiranje drobtin. Na Radiča se ni bilo znesti, Spahovi muslimani sploh niso imeli nobenega jasnega načelnega političnega programa, srbske stranke so bile pa itak bistveno vse enake, to je centralistične. Čeprav je vse slovenski narod slej ko prej zahteval avtonomijo, na kako izpremembo politične smeri trenutno ni bilo misliti. Vse, kar se je v tej dobi važnejšega izvršilo, je bilo oživiljenje »oblastnih samouprav« spomladi leta 1927, ki nas pa seveda ni upravljal tako, da smo pritegnili k oblastnim samoupravam preveč stvari (n. pr. bolnišnice, ceste), ne da bi si bili istočasno zagotovili tudi primeren odstop dotlej državnih davkov. Tako je obranila država vse dotodanje davke, a mi smo morali uvesti nove, da smo te stvari plačevali.

Naravnost neodno za mlado državo je bilo pa s opet poletje leta 1928. Tedaj je radikalni poslanec Puniša Račić v narodni skupščini postrelil radičevske voditelje. Po tem edinstvenem krvoprelitju politične zgodovine so Hrvatje seveda prekinitvi vse stike z Belgradom in odšli s svojimi najnovjšimi »prijatelji«, to je Pribičević-Zerjav-Kramarjevinci »demokratije« v Zagreb, kjer so izdali nadvse radikalno, a povsem umevno politično deklaracijo, v kateri so zahtevali da kosežno preureditev vse države in vsega dotodanjega političnega sistema. Umori v skupščini so odmevali seveda po vsem svetu, a pri nas doma so vzbudili prepričanje, da je nastopil usoden prelom. Tudi srbske politične stranke so v svoji zaganosti pričakovale dalekosežnih dogodkov. Ker si nihče ni upal prevzeti odgovornosti za negotovo bodočnost, je sestavil konec julija novo vlado šef SLS dr. Korošec iz strank prejšnje Vukičevičeve vlade.

Toda tisti, ki so pričakovali odslej velikih dogodkov, niso prišli na svoj račun. Vlada ni izdala nobenih pomembnejših ukrepov, Hrvatje pa so z velikimi slovesnostmi pokopali svojega Radiča in nato mirno obsedeli v Zagrebu. Tako je šel vihar mirno mimo in tiste temne sile, ki niso nikoli hotele uidešar slišati o izpolnitvi pravičnih slovenskih in hrvaških zahtev, so začele vnovič stikati in dvigati glave. Posledica tega je bil državni udar z dne 6. januarja l. 1929, kakršnih pomni srbska politična zgodovina že več, ki se med seboj niso mnogo razlikovali in od

Vlado je sestavil poveljnik kraljeve

garde, general Peter Živković, nkinjena je bila ustava, razpuščena narodna skupščina, oblastne skupščine in vsi občinski odbori, razpuščene vse politične stranke in bistveno omejene vse osnovne državljanske svoboščine. Že naslednje jesen smo dobili potem novo razdelitev države na devet banovin (dotlej 33 »oblasti«), leto dni nato je bila pa uveljavljena (oktroirana) nova ustava, ki je ostala v veljavi do danes. Njena bistvena značilnost je ta, da po njej najustavljiva ni več demokratična in parlamentarna država, temveč »avtoritarna«, kajti vlada ni več odgovorna narodni skupščini, temveč le kroni, v kateri je osredotočena vsa oblast.

Isprav je skušal avtoritarni režim voditi državne posle popolnoma nepristransko, a v strogo centralističnem duhu, leta 1931 so pa ta režim na videz »demokratično« poparvali s tem, da so izvedli nekako volilno komedijo, ki je bila v obraz vsem najpreprostejšim pojmom demokracije. Dobili smo volilni zakon, ki je vsakekor najreakcionarnejši v vsej Evropi, pri volitvah je smela nastopiti ena sama stranka, a še ta je izvajala naravnost nezastidana nasilstva. Dr. Korošec je bil tedaj že izstopil iz vlade, kjer sta ga nadomestila gg. Kramar in Pucelj. Na

RAZNO

Na Zalesno gor! Tudi letos bo dne 8. aprila na cvetni petek na Zalesni gori več sv. maš, zato ne zamudimo zlatega časa in priložnosti, ki jo nudi stara božja pol. Ob Marijinem trpljenju pod križem bomo žrpali malo za sedanje težke čase. Ti, o Mati Zalesna, razumeš naše bolečine!

Prošnja in pohvalovanje. Dne 24. marca je hodil po Predovičevi ulici v Ljubljani srednje velik mož, okrog 40 let star, modrosivih oči, precej sivih in dolgih las kostanjeve barve, z ravno tako močno brado, ki pa zaradi jamice v bradi malo čudno izgleda. Imel je zelenkastosivo zašito obleko in obrabljene in razpokane čevlje iz boljlega usnja. Na hrbtu je nosil odejo ali kaj. Morda ne govori več dobro slovensko, ampak le rusko. Morda je opisan že 23 let pogrešni vojak Franc Primar iz Nadgorice pri Črnučah, ki je bil v svetovni vojni ujet na ruskem bojišču. Med tem časom mu je mati umrla in na domu gospodaril brat Stefan. Ako bi kdo vedel, kje se nahaja gori opisani, lepo prosimo, naj to sporoči proti nagradi njegovemu prijatelju Al. Pečaku, Podgorica 2, p. Dol pri Ljubljani, ali pa bratruncu Fr. Pečar, poa. in gost. na Črnučah, pošta Jelica.

Velikega pomena pa je piknik tudi v narodnokulturnem oziru. Cerkvenih piknikov fare Sv. Lovčena in fare Sv. Vida ter piknika newburških Črčkov ne bom nikdar pozabil. Ponovno me je prevzelo tako silno občutje, da sem skrivaj otrgal solze. Ko sem gledal tiste izrazite slovenske obraze, se mi je zdelo, da jih ožarja nekaka bolesto lepša radost. Domača slovenska pesem jih je za hip prestavila v domovino, ki jo nepravsteno nosijo v srcu, besedi, dejanju. Prisedel sem zdaj k tej, zdaj k oni mizi in se skušal vtopiti v njihove misli in njihova čustva. Govorili smo in peli in zdelo se nam je vsem, da smo doma, pod domačim krovom, sredi domačih livad.

Tudi mladina je pela same slovenske pesmi. Kako sem jo poslušal in gledal! Oj Triglav, moj dom! V gorcnjku oziram se skalnato stran. In Savica, hči kraljeva! Mnogi že skoraj več ne razumejo slovenske govornice, šola in vsakdanja okolica jim vsiljuje angleščino, toda slovenska popevka jim je še ljuba in draga, kakor so jim ljubi in dragi njihovi starši. S pesmijo pa valjubljajo tudi nepoznane zemlje in rod, iz katerega so izšli njihovi poznani dragi.

V kupu veselja pa kaj rada kene kaplja grenkobe. Kolikokrat se to dogaja v življenju! Tudi v Newburgu je bilo v tistih lepih dneh tako.

Po devetdesetletni pobožnosti smo se v prijetnem levadu na vrtu še nekoliko porazgovorili, potem pa odšli k počitku. Komaj pa zatisepuj oči, me že zbudi trdo trkanje. G. Julij Slapšak je bil.

»Kaj je?«

»Zalostna novica. G. kaplan Kužnik je v jezeru utonil.«

»Govori resno, saj ni danes pustil torkle! Ker sem še pred nekaj dnevi s g. Kužnikom govoril, sem menil, da se g. Julij šali, kakor je bila to večkrat njegova navada.

daljni potek političnih dogodkov, v katere je prinesla potem bistvene izpremembe še smrt kralja Aleksandra I. leta 1934, je znan in ga ne bomo opisovali.

Slovenska politika se je razvijala tudi v letih po umoru hrvaških voditeljev v smeri, kakor so je oblikovala že po sprejetju slogansne vidovdanske ustave. Socialistična stranka je zaradi notranjih razprtij in breznačelnosti skoro razpadla. Tvorili so jo predvsem še nemeščenci raznih socialnih zavodov, delavstvo jim je pa deloma ušlo v podtalno komunistično stranko. V kolikor je pa socialistična stranka sploh še obstajala, je tvorila kulturno in politično bolj ali manj odkrito le nekaj repak liberalcev. Liberalci so doma ostali ločeni v Kramarjeve mestne »demokrate« in Puceljeve podeželske »skmetijace«, toda v Belgradu so vodili oboji isto, to je centralistično, protislovensko in kulturno bojno politiko. Končno so se za čisto pravilno oboji znašli pod istim okriljem JNS in tvorijo tudi danes še nekako zadnje ostanke v dobi nasilne diktature vsemogočne in »milijonake« armade JNS. Ogromna večina njihovih pristavešev se prav tako dobro zaveda u ničujočih posledic centralistične politike JNS, toda njih politična strast in omejenost je tolika, da še nadalje slepo drve po uradni poti svojih voditeljev.

Vsote bivše SLS so ostale tudi po njenem razpustu navzlic naravnost strašnim preganjanjem l. 1931—1934 in razpustu skoraj vseh njenih organizacij bistveno skoraj neokrnjene. Odpadli so le koristokolci, večina je pa junakso prenašala vse silne žrtve. V njenih vrstah se je zbiralo vse, kar je priznavalo katoliško svetovno naziranje in stalo politično na od'čni zahtevi po avtonomiji Slovenije. Jeseni l. 1935 se je stranka priključila JRZ, kjer pristaši pajo doseči uresničenje cilja, ki z nepmanjšano silo gori in bo gorel v srcih ogromne večine vsega slovenskega naroda.

Sejmi

11. aprila: živ. in kram. Višnja gora, Cankova in Tišina v Slov. krajini. — 12. aprila: živ. Kannik, živ. in kram. Št. Jornej, Dobrovnik v Slov. krajini. — 13. aprila: Dolenja vas pri Ribnici. — 14. aprila: živ. in kram. Ština, Dolenja Lendava. — 15. aprila: živ. in kram. Škocijan, Skaručna, Borovnica, Osilnica.

»Ne šalim se, govorim resno. Telefon poje na vse strani, pa od povsod se potrjuje žalostna novica.«

Bog mu bodi milostljiv!

Celo noč so gospoda iskali po jezeru in drugo jutro so ga res našli mrtvega. Ferfolijev pogrebni zavod ga je prepeljal ne doma in ga balzamiral. Ker je bil rajski iz newburške fare, so ga v nedeljo popoldne prenesli v farno cerkev. Ob odprti krsti so newburška društva, prijatelji in znanci vztrajali celo noč in molili za pokoj rajnega. V ponedeljek dopoldne so ga prepeljali v Collinwood, kjer je pokojni gospod kaplanoval. Pogrebne svečanosti je v torek dopoldne opravil clevelandški škof dr. Schrebma, ki je tudi angleško govoril, slovenski govor v cerkvi pa je imel newburški župnik g. kanonik Oman.

Nenadna smrt g. Kužnika je pretresla vse clevelandске verne Slovence posebno še zato, ker so v 14 mesecih izgubili tri mlade, v Ameriki rojene slovenske duhovnike. »Vsi trije umrli duhovniki,« je pisal v posmrtnici preč g. Jager, »g. Virač, g. Shuster in g. Kužnik so se jako zanimali za slovenski jezik in bili pravi sinovi svojega naroda. G. Virač si je zelo želel iti za eno leto v staro domovino, da bi se popolnoma priučil slovenskemu jeziku. Že se je bil tozadevno obrnil na svoje višje predstojnike, že je bil v dogovoru z ljubljanskim nadškofom, ki mu je obljubil vso podporo in naslonjenost. — Gosp. Kužnik je pa že kar dobro obvladal slovenski jezik, tako da se je samo malo poznalo, da ni bil v starem kraju rojen. Rad je pridigal v slovenskem jeziku, rad je govoril v njem. Bil je ponosen sin svojega naroda. — In g. Shuster je bil pa kar cel starokrajški kaplan! Ta vtis sem dobil, ko sem se prvkrat sešel z njim, ko se je po dovršenih študijah vrnil domov v Ameriko.

(Nadaljevanje.)

Z glavne ceste je avto krenil na levo in obstal. Dospeli smo na položen griček, poraščen z redkim drevjem. Avtomobil je stal poleg avtomobila, da smo se le z težavo skozi prečili. V hipu so nas obsuli prijazni Newburžani, možje, žene, fantje, dekleta in otroci. Z večino teh otroško dobrih in odkritih src se še nikdar v življenju nismo videli in vendar smo bili v trenutku kot stari prijatelji in znanci. Ta so bile druge Hine, Ambrus, Zagradec in Zuzemberk. Hvala Bogu, da poznam te kraje že izza mladih let! Prepotoval sem jih ponovno kot dijak, bogosloviec in tudi kot duhovnik.

To je torej piknik!

Ze celi teden so ob luninem svitu postavni možje in fantje zabijali kole, pritrdjevali deske, sestavljali mize, pripravljali plesni oder in postavljali stojnice. In danes gre njihovo delo v klesje. Kakor doma na sejmju ali cerkvenem proženju! Okrog stojnic se gnete mlado in staro. Žene in dekleta se skoraj dobesedno kopljejo v potu in znoju od same požrtovalnosti. Pa ne tožijo, veselo razigrane so kot takrat, ko so stregle doma na svatbi, svečani slavnosti ali kaki dobrodelni prireditvi. In to je v prvi vrsti piknik.

Cerkev v Ameriki ne uživa nikake državne podpore. Navezana je sama nase. Vzdržuje se s prostovoljnimi prispevki svojih faranov, ki skrbijo tudi za farno šolo, učiteljice in duhovnika. Zato imajo odnotni katoličani razmeroma veliko stroškov, ki zahtevajo tudi veliko žrtev. Če jim materialna sredstva dopuščajo, radi prispevajo za verske in narodnokulturne potrebe, pa ne samo v Clevelandu, ampak tudi drugod. Že imenovani dr. Janez Solar mi v pismu z dne 11. novembra 1937 piše: »Pred kratkim smo imeli cerkveni piknik. Kljub slabim časom smo napravili skoraj tisoč dolarjev čistega dobitka.« Tudi fara Sv. Lovčena se je tisto popoldne prav dobro obnesla. Če me spomin ne vara, so izkupili okrog 1800 dolarjev.

AGFA BILLY-CLACK z vedlano rumenico.



samo = din **199.-**

Dva ISOCHROM drobnozrnata filma. Vsak film za 16 posnetkov



DOBIVA SE V VSEH FOTOTRGOVINAH.

RADIO LJUBLJANA

od 7. do 14. aprila 1938.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13.30 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 7. aprila: 18 Plošče, 18.40 Sloven. za Slovence, 19.30 Nac. ura, 19.50 10 minut tablica, 20 Večer skladb Viktorja Parme, 22.15 Operetna glasba. — Petek, 8. aprila: 11 Solaka ura, 18 Ženska ura, 18.20 Plošče, 18.40 Francščina, 19.30 Nac. ura, 19.50 Novice o izseljenicah, 20 Koncert radijskega orkestra, 21 Večer gojenice ljublj. drž. konservatorija. — Sobota, 9. aprila: 17 Klavir in harmonij, 17.40 Strokovno šolstvo, 18 Ruski sekret, 18.40 Psihotehnični oddelki in njihovi rezultati, 19.30 Nac. ura, 20 O zunanji politiki, 20.30 Pisan večer, 22.15 Plošče. — Nedelja, 10. aprila: 8 Radijski okester, 9 Napovedi in poročila, 9.15 Plošče, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe, 11.15 Plošče, 11.30 Otroška ura, 16 Salonski kvartet, 17 Kmetijska ura, 17.30 Koncert, 19.30 Nac. ura, 19.50 Prenos iz Šoštanj, 22.15 Plošče, Ponedeljek, 11. aprila: 18 Zdravstvena ura, 18.30 Plošče, 18.40 Kulturna kronika, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Koncert lahke glasbe, 22.15 Prenos iz restavracije »Emona«, Torek, 12. apr.: 11 Solaka ura, 18 Radijski orkester, 18.40 Vajalne poteze Slovencev, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zabay ni zvočni tednik, 20 Koncert radijskega orkestra, 21 Paganini: Sonata XI, 21.10 Klavirski koncert, 22.15 Radijski orkester. — Sreda, 13. aprila: 13 Mladinska ura, 18.40 Nočni lokalni vlaki, 19.30 Nac. ura, 19.50 Šab, 20 Koncert, 21 Koncert radijskega orkestra, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Plošče.

»Toliko skrbi imam zaradi dolgov, da nobena noč ne zatisnem očesa.«
»Kako pa potem vzdržite?«
»Spim čez dan.«

Mizararskega vajenca z vsa oskrbo v hiši sprejme Slibar Fr., Jesenice-Fužine.

»Ali niste vi tisti, ki je bil pred četrtem ure tu? Kaj pa hočete zopet?«
Vandrovček: »Saj ste rekli, da mi boste drugič kaj dali.«

Za spomladno zdravljenje piite



PLANINKA
Z DRAVILNI ČAJ

Reg. 381/37.

S 13 leti akademičarka. Sem pa tja se kje res rodi otrok, ki po pravici vznjaja zaradi svojih izrednih sposobnosti zemalo začudenje. Eden takšnih je prav gotovo tudi Joanna Xenos, ki se je kljub svojim, komaj 13 letom, že lahko vpisala na univerzo. Ta otrok — saj ga vendar smemo še tako imenovati, četudi je že prestopil prag visoke šole — se lahko ponaša s tem edinstvenim uspehom, da je končal vse razrede ljudske šole v dveh letih in dveh mesecih. Dekle je nenavadno udarjeno in poleg tega tudi od sile pridno. Takoj po končani ljudski šoli se je Joanna vpisala na gimnazijo, ki jo je v štirih letih vsa dovršila, in še celo z najboljšim uspehom. Letos se je za svoj 13. rojstni dan vpisala na univerzo v ameriškem Chicagu. Joanna Xenos je najmlajša slušateljica, kar jih je bilo sploh kdaj vpisanih na tej visoki šoli. Posvetila se je študiju kemije. Pravijo, da je univerzitetne profesorje že takoj pri prvem srečanju, to se pravi, po prvih odgovorih, toliko presenetila s svojim znanjem, da ji najboljša diploma tudi na uni-

verzi več ne vidi. Če se to poročilo na poti preko velike služce le ni preveč napilo vlage, ima Amerika res velike otroke...

V šestih urah postal letalec. Letalski klub v Contancesu v Franciji šteje med svojimi člani 13 letnega fantiča, ki je pred kratkim dobil dovoljenje za krmarjenje letal. Ko ga je njegov oče zapisal v pilotsko šolo, je vsak nejeverno zmajeval z glavo, češ, kaj naj tak otrok počne z letalom, ko še krmila ne bo mogel držati v rokah. Kmalu pa so začeli vsi letalski strokovnjaki občudovati fantovo točnost pristajanja, njegov čut za orientacijo in njegove tehnične sposobnosti. Že po šestih urah 35 minut letanja z učiteljem so ga pustili leteti samega. Polet se mu je izvrstno posrečil.

Kuhar: »Ali ti sploh več kaj je umetnost?«
Gluhar: »Seveda vem. Umetnost je to, česar ne znaš, kajti, ko enkrat znaš, potem ni nobena umetnost več.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali ope prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se pišeje naprej.

Krščanske dekle

začetnico sprejemem za bišna dela. Šart A., Ljubljana, Restjeva 1.

Vinske trte

Laški rizling, zelen silvanec, bela in rdeča žabtnina, beli burgundec, bisur iz Canbe, retlinec, Bouvier ranina, nudi Ferle, Svibno p. Radeče pri Zidanem mostu.

Pastirja

13 1/2 do 16 letnega sprejemem za več let. Plača 100 Din ali pa več. — Goranc, Vevče 28, Dev. Mar. v Poju.

Malo posestvo

hiša z gospodarskimi poslopji vse s opako krito, tik drž. ceste Pljunkska — Litija, zelo ugodno naprodaj. Prelogar, Praproče 8, p. St. Vid pri Stični.

Kolossal

dobro obranjen, skor nov, se zaradi smrti lastnika poceni proda. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 5297.

Sivalni stroj

čevljarski, hišni in ženski cena 600 Din naprodaj Gradiska 8.

Bravo

z 2 teletom proda Miklavž, Koprivnik št. 14, pošta Gorenja vas.

Vseh vrst oblačil

v ogromni izbiri moškega sukna, perila i.t.d. kupite najceneje pri Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 14.

Alin in žaga

na motorni pogon na lesne odpadke v dobrem stanju, na zelo prometnem kraju tik banovinske ceste, ugodno naprodaj. Cena se izve na licu mesta, na pisma se ne odgovarja. Andrej Kranj, p. Hinje, Dolenjsko.

Moševa esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izjorno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 20,—, po pošti Din 35,—, 2 steklenici po pošti 55 Din. — Prodaja samo Drogerija Kane, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Ostanke

veliko izbiro kambrikov in svile, dobite po zelo nizki ceni pri I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38.

Pastene dekle

vajeno živine, se sprejme na kmetijo. Ponudbe pod »Dobra plača« na Domoljuba pod šte. 5305.

Mizararskega pomočnika

sprejemem takoj. — Perovšek Janez, mizar, Smarje Sap.

Kolesa

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od Din 550,— naprej. — Nova trgovina, Ljubljana, Tyrševa cesta 36, (nasproti Gospodarske zveze).

Kuharica

samostojna, snažna, varčna, ne nad 40 let stara, se sprejme 1. maja 1938.

— Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih služb na: Anton Božič, Kranj. Oziralo se bude samo na prvotnostno samostojno moč.

Kolesa

najboljših svetovnih znamk in vse nadomestne dele po najnižjih cenah: Rotar, mehanična delavnica, Dol pri Barihovem.

Lep kostanj

za ograjo ali šprajce proda Sirnik, Rašica 12, št. Vid nad Ljubljano.

Pozor! Nova kolesa

od 500 Din dalje: Diamant, Wanderer, Göricke, Herkules, Presto, itd. najceneje pri trvdki Pleveč v Praski pri Medvodah.

Prodaj posestvo

medTrebnjem—Mirno, 33 oralov, z vsem inventarjem, orodjem, živino in vinom. Cena od 60.000 Din naprej. Jože Krevc, Zidani most, p. Trebnje, Dolenjsko.

Kmečko dekle

pridno in pošteno, za hišna in poljska dela, sprejemem. — Trgovina in gostilna »Angelca«, Jezica št. 6.

Molhno hišico

z vrtem prodam po neverjetno nizki ceni. Po domače pri Matevžu, Osredki št. 19, Dol pri Ljublj.

Mlada krava

na prodaj. Vnanje gorice 23.

Kmečki mlin

na 3 kanoe, blizu ceste proda Grär, Studeneč — Dob pri Domžalah.

Družabnico

z 10—20 časov Din za povečanje mešane trgovine 145e Slovenka v Karlovcu. Naslov v upravi Domoljuba pod šte. 5139.

Gepeji

malo rabljen in gnojnično črpalko na kerig, proda Alojz Hočvar, Zapoje 4, p. Santečnik.

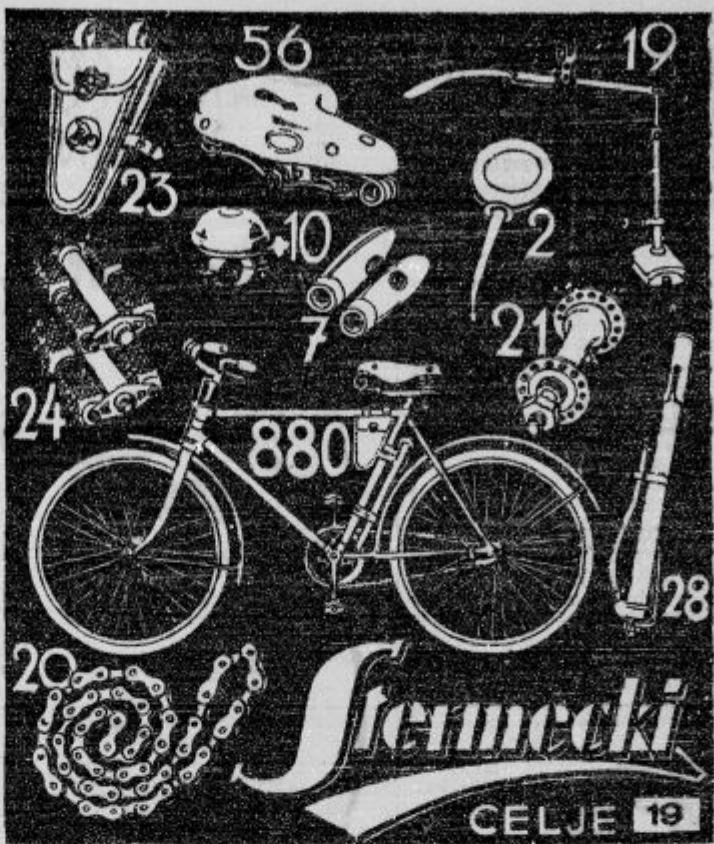


ZDRAVJE

z pomočjo lastnosti zdravilnih zelišč z uporabo »Hersan čaja«, mešanice posebnih zdravilnih bilk po predpisu Dr. R. W. Pearsona, šef-zdravnika v Bengaliji (Angl. Indija).

Z dolgoletnimi izkušnjami je dožnana vrednost »Hersan čaja« in to z brezdvomnim uspehom pri obolenjih: poapnenje žil, boleznii kroženja krvi, ženske bolezni, bolečine ob menstruaciji (mesečno perilo) migrena, reumatizem, boleznii ledvic, jeter, motnje v želodcu, zastrupljenja, neradne stolice, protin, obolenja na čreveh, hemoroidi, splošno in prenapeto odebelenje in proti zgagi. — »Hersan čaj« se dobiva samo v originalnih oмотih v vseh lekarnah.

Reg. B. br. 14001 — 1935.



DINIZI-KI-ZASTOPNIK

Od doma je pobegnil v soboto 2. aprila 12 letni deček Branko Alojzij Klančar. Za svojo starost je deček krepak, kostanjevih las. Običen je v temno-modro obleko s kratkimi hlačami, belomodro črtno srajco, temno-modro pulover. Obut je v nenavadne gojserje z dvojnimi športnimi nogavčami. Okrog bodei goboljav in brez plašča ter nosi s seboj brčkone shtovko s šoletkimi knjižami. Kdor bi kaj vedel o njem bodite da ga je od sobote naprej kje videl ali morda vé za njegovo sedanje bivališče, je lepo naprosen, da takoj sporoči na naslov: Joža Košir, Ljubljana, Rožna ul. 41.

DROBTINE

Kako je Pasteur prosjačil

Veliki učenjak Pasteur, ki je iznašel sredstvo zoper pasjo steklino, je šel takoj na delo ter je hotel s prostovoljnimi prispevki dobiti toliko denarja, da bi bil mogel zgraditi velik zavod, v katerem bi se zdravili nesrečneži, ki so zboleli za pasjo steklino. Nekega dne se je oglašil v salonu vdove, bogate trgovke, gospe Bouci-
caut, kjer pa je moral dolgo čakati, da je bil sprejet. Gospe je prišla sporočiti v njen salon sluzkinja: »Zunaj čaka star gospod, ki se piše Pasteur!« — »Ali je to morda tisti Pasteur s pasjo steklino?« Sluzkinja je znova šla ven poprašat, naka je Pasteur odgovoril: »Da, jaz

sem!« Nato je bil sprejet ter je gospe začel razlagati, da hoče ustanoviti zavod za bolnike, ki imajo ateklino. Vedno bolj navdušeno je govoril: »In zato sem sprejel neprijetno nalogo, nadlegovati ljudi dobrega srca, kakršna ste tudi vi, gospa. Tudi najmanjši znesek...« — »Oh, prosim vas, gospod!« je prekinila gospa, ki pa ni bila nič manj v zadregi kakor gospod. Spregovorila sta še nekaj brezpomembnih besed, naka je gospa vstala in šla podpisat bančni ček. Izročila ga je Pasteurju. Ta ga je ves v zadregi sprejel: »Kako ste ljubezniivi, milostna gospa!« Preden pa ga je zvil in vtaknil v žep, je vendarle pogledal, kaj je na čeku napisano. Na mah se je stresel in glasno zaihtel. Na čeku je bilo zapisano, da mu gospa za njegove bolnike daruje cel milijon.

Pokrovitelj odvetaikov. Naši avtomobilisti so se v zadnjih letih navadili smatrati, kakor povod v inozemstvu, za svojega pokrovitelja sv. Krištofa. A naši odvetaiki menda malo vedo o svojem stanovskem svetniku, ki ga enako dostijo v Evropi in Zedinjenih državah. To je francoski puščavnik sv. Yves. Od nekdanje je branil vse uboge, žrtve krivice. Zato je kmalu postal tudi pokrovitelj pravnih zastopnikov. Ze

Rubens, ki je naslikal svetnika za univerzo v Louvainu, ga je upodobil v odvetaiskem plašču. Tudi svetnikove podobe, ki visijo zdaj po francoskih kmečkih hišah, ga kažejo v odvetaiskem črnem klobuku in plašču, vrh katerega je ograjena puščavnikova dolga bela obleka. Lani je dospela na Francosko skupina pooblaščenih za-



stopnikov ameriškega odvetaiskega stanu, ki se je udeležila proslave sv. Yvesa. Američani so prinesli v srednjeveškem slogu izdelano šipo s svetnikove podobe, darilo Zveze odvetaikov v Zedinjenih državah. Okrasili so z njo okno v svetnikovi stolnici v Treguerna, bretonskem mestu ob Rokavskem prelivu in njegovem domačem kraju.

razprodajamo vse blago

20% ceneje

Na zalogi lepe izbire blagov za moške, poudarjene oblike in stier:

boljše volneno v vseh modnih barvah	
130 cm široko	od Din 45.—
damsko volneno karirano in špricano	" 12.—
blago	" 8.—
pralni blagovi za damake in otroške	" 7.—
obleke	" 7.—
blago za predpasnike in moške srajce	" 7.—
trpežno	" 7.—
in tako dalje.	

F. I. GORIČAR Ljubljana Sv. Petra 29

polvolneno za fantovske obleke dvojna širina Din 25.—

boljše, polvolneno špricano za moške obleke " 45.—

trpežno volneno črtno in špricano od najnovejši volneni kangarni v vseh barvah " 70.—

blago za damske plašče in kostume dvojna širina " 20.—

Radl preureditve trgovskih prostorov v regulacijsko črto smo prisljani naše doseadanje prostore tvrdke

popolnoma izprazniti najkasneje do 30. maja t. l. — Da do tega časa našo zalogo POPOLNOMA IZPRAZNIMO,

Izkoristite ugodno priliko ter si nabavite blago za pomladne obleke pri nas, kjer boste kupili dobro blago po nizkih cenah

NOVO NOVO

Veliko izbero

Ženskih in moških

KOLES in nadomestnih delov
Vam nudi

po zelo ugodnih cenah

CIKLUS TYRŠEVA CESTA 51
Kavarna Majcen

Sv. KRISTOF — BEŽIGRAD

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 233

Dr. Frane Dežman
inf. prijazni konz. od. v. p.
Ordinacija: II.-I.

Učitelj, (učencu, ki mu ni vedel odgovora):
»Ti si tepec.« Takoj nato se je obrnil do drugega
učenca: »Kaj sem rekel?«
»Ti si tepec,« se je glasno odval vprašani.

GAMA izdelek
najboljši,
enak inozemskim, nad polo-
vico cenejši, 10-letna garan-
cija, štedilnik vseh velikosti
izdeluje
Podržaj Ciril, lg 147 pri Ljublj.

»Kakšne razmere pa vladajo v vaši pekarni.
Davi sem tu kupila hleb kruha in ko sem ga
doma prerezala, je padla iz njega fajta, ki ste jo
zapekli.«

Poročnik: »Noj, kako bo mojster vesel, ker že
celo dopoldne šte svojo fajto.«

BREZPLAČEN POUR V IGRANJU



Klavirske
harmonike
od Din 480.-

Zahtevajte
brezplačni
katalog!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 19

Vajenec: »Koliko pa naj računam za popra-
vilo kolesa?«

Mojster: »18 dinarjev —, ne, zaokroži na
20 dinarjev —, kakaj, recil rajše 22, da ne bo
izgledalo zaokroženo.«

Brinje in fige prvovrstno blago
dobite pri tvrdki
FRAN POGACNIK d. s. o. z., LJUBLJANA
Tyrševa (Dunajska) c. 33. Javna skladišča (Balkani)

Sodnik: »Obtoženi ste 24 slušajev tatvin, in si-
cer (hoče brati) ...

Obloženec: »Nikar se ne trudite, gospod sod-
nik, saj »štimac.«

Hranilne knjižice,
 vrednostne papirje, letnica, 3% obveznice
vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Kupo-prodaja nepremičnin
Kupujte srečke državne razredne loterije v
moji kolekturi »VRELEC SREČE.«

M. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14

Šnubec (ko je dal služkinji napitnico): »Po-
vojte mi zaupljivo, koliko je gospodična stara?«

Služkinja: »Čisto natančno ne vem, ampak sta-
rost bi se dala najmanj s sedemnajst deliti.«

Semenišni oves juri jarmen, domata dva do-
tela, bazele, lucerna, gra-
hara, pesa in razna travna semena, nudi v najboljši
kakovosti tvrdka **Fran Pogacnik, Ljubljana, Tyrševa**
(Dunajska) cesta št. 33 v Javnih skladiščih

»Ali ste že ališali, Fločar, ki je z avtom hotel
prevoziti Afriko, je zašel med ljudoorce.«

»Kaj mi ne poveš. Pa so ga zopet spustili?«
»Ne, na njegovem benzinu so ga spekli.«

»Domoljubi stane 18 Din za celo leto, za izozemstvo 40 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnina, isse-
rate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglas se zaračunava po posebnem ceniku — Telefon uredništva in uprave: 40-44
Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjač. — Urednik: Jože Kosiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

Za VELIKONOČ

KUPITE NOVE ČEVLJE

19.-

Otroški gumijasti čevljički na zaponko praktični za tolsko dečo, ki imajo daleč do šole. Vel. 27-30 Din 25.-, 31-34 Din 29.-, ženske Din 25.-.

29.-

Ugodni plitveni počevlji na zaponko z gumijastim podplatom in nizko peto, belane v drap in sivi barvi.

99.-

Močni moški počevlji, s popolnoma novim okrasom, iz rujavega usnja z usnjatim podplatom. Stanejo samo Din 99.-.

39.-

Najbolj zahtevni otroški čevljički iz finoga laka z zaponko in močnim usnjatim podplatom. Od št. 24-26 Din 48.-, od št. 27-30 Din 50.-, od št. 31-34 Din 69.-.

59.-

Lahki damski čevlji izdelani iz močnega platna z okrasom iz ditina. Jako so lahki, udobni in pripravi za lepo vreme.

99.-

Novi model. Za elegantnega gospoda k pomladninski obleki, okusni čevlji v drap-rujavi kombinaciji.

45.-

Najboljše vrzčna otroška obutev za pomlad, so sandali iz močnega usnja z usnjatimi podplati. — št. 27-30 Din 49.-, št. 31-34 Din 59.-, št. 35-38 Din 79.-. Moški Din 99.-.

69.-

Novi pomladni model. — Lahki udobni tenški čevljički izdelani v rjav barvi so za Vaš novi kostim najbolj primerni.

99.-

Lahki moški počevlji izdelani iz rujavega usnja z košnatim podplatom. Lok-njasti okras popolnje zraven noge. Stanejo samo Din 99.-.

45.-

Nemirni dečji na tolo in igro so najprimernejši ti počevlji iz močnega usnja z nerazgrajivimi gumijastimi podplati. Od št. 31-34 Din 49.-, od št. 35-38 Din 59.-.

79.-

Elegantni, lahki in zračni damski sandali, izdelani iz močnega belega usnja, kombiniranega s plavim usnjem preko narti.

89.-

UDOBNOST NAD VSE!
Izrezani v nartu in bogato okrašeni čevlji. Večje so z okrasnimi pentljami, jako so lahki, zahtevni za spretno.

Rata

Dragoceno oblačilo. Pred kratkim so v Rimu odprli razstavo italijanskih tekstilnih izdelkov. Na tej razstavi je bila največja zanimivost tako imenovana »dalmatinka« iz vatikanske zakladnice. Vatikani je to dragoceno posodilo tej razstavi z izrecnim dovoljenjem papeža samega. Starodavna legenda pripoveduje, da je to oblačilo nosil sam cesar Karel Veliki, ko ga je na sveti večer leta 800 tedanjí papež Leon III. kronal za rimskega cesarja. Toda strokovnjaki trde, da ta legenda ne bo držala, ker je tkanina na tem oblačilu dragoceno bizantinsko delo iz 13. stoletja. Vsekakor pa je to oblačilo tako dragoceno, da vzbuja splošno pozornost na tej razstavi, dasi ni delo italijanske tekstilne obrti, kakor vele strokovnjaki.

Praznoverje. Lipe: »Ti, tvoji čevlji pa gotovo še niso plačani, ker škripajo.« — Bine: »Beži, beži! Ko bi bilo to res, bi moral tudi klubok škripati.«

Bolnik: »Torej, mnogo gibanja pravilo, ali spod doktor?«
Zdravnik: »Da. Najbolje bi bilo, ako prišete k protialkoholnemu gibanju.«

HRANILNICA in POSOJILNICA
V KAMNIKU (ŠIFRNA 223)
reg. zadruga s neod. sav.
Obrestuje hranilne vloge do **5%**